

ALGEMEEN BEHEERSCOMITE

**VOOR HET SOCIAAL STATUUT
DER ZELFSTANDIGEN**

Opgericht bij de wet van 30 december 1992

Verslag 2017/04

Evaluatie van de AFA-procedure

Brussel, 28 september 2017

Samenvattend	3
1 Inleiding	6
2 Problematiek van de fictieve aansluitingen	6
2.1 Verwerven van een verblijfsrecht.....	6
2.2 Het recht op maatschappelijke integratie	7
2.3 Gezinsbijslagen	9
3 De AFA-procedure : opsporing en behandeling van fictieve aansluitingen	10
3.1 Aflevering van een specifiek aansluitingsattest.....	10
3.2 Onderzoek van het dossier door de dienst AFA van het RSVZ.....	12
3.3 Beslissing tot behoud of schrapping van de aansluiting	16
3.4 Herzieningen	17
3.5 Opvolging van de AFA-dossiers	18
3.6 Samenwerking tussen de dienst AFA en andere instellingen.....	23
4 Aandachtspunten en aanbevelingen	25
4.1 De AFA-procedure.....	25
4.2 Opvolging van de dossiers na de beslissing tot schrapping	28
4.3 Versterking van de samenwerking tussen het RSVZ, de Dienst Vreemdelingenzaken en de POD Maatschappelijke Integratie	32
Bijlage I	34
Bijlage II. Tewerkstelling in het kader van maatschappelijke dienstverlening	40

Samenvattend

Op vraag van de minister van zelfstandigen¹ evalueerde het Comité de voorbije maanden de AFA-procedure, zoals die van toepassing is sinds het koninklijk besluit van 12 oktober 2015 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

De procedure werd in 2010 ingevoerd om de problematiek van de fictieve aansluitingen te bestrijden. Dit is een fenomeen waarbij personen zich bij een sociaal verzekeringsfonds aansluiten als zelfstandige, zonder daarom in werkelijkheid een zelfstandige activiteit uit te oefenen. Via een fictieve aansluiting zouden de betrokkenen trachten om ten onrechte een verblijfsrecht van meer dan drie maanden en bepaalde sociale voordelen te verkrijgen (onder meer het recht op maatschappelijke integratie en op gezinsbijslag).

De AFA-procedure werd de afgelopen jaren herhaaldelijk herzien en verbeterd. De laatste wijzigingen die aan de procedure werden aangebracht (vastlegging van de vorm van het attest in een ministerieel besluit en rechtstreekse verzending ervan aan de gemeenten), hadden tot doel:

- de circulatie van valse aansluitingsattesten te beperken in het kader van de aanvragen tot verblijfsrecht van meer dan drie maanden;
- zich ervan te verzekeren dat de AFA-procedure op elke EU-burger wordt toegepast die een verblijfsrecht van meer dan drie maanden in België wenst te verkrijgen uit hoofde van een zelfstandige activiteit.

Volgens de huidige procedure moet de EU-burger die meer dan drie maanden in België wenst te verblijven op grond van een zelfstandige activiteit, bij zijn aanvraag tot inschrijving in het vreemdelingenregister, onder meer een specifiek aansluitingsattest voorleggen. Dit specifiek aansluitingsattest, waarvan de vorm bij ministerieel besluit werd vastgelegd, kan hij verkrijgen bij het sociaal verzekeringsfonds waarbij hij zich aansluit. Tijdens zijn aanvraag bezorgt het fonds hem een vragenlijst die moet peilen naar zijn intentie om een zelfstandige activiteit uit te oefenen. Hij moet deze vragenlijst binnen de 15 dagen behoorlijk ingevuld terugbezorgen, anders wordt zijn aansluiting ambtshalve geschrapt. Eenmaal het fonds de behoorlijk ingevulde vragenlijst heeft ontvangen, stuurt deze het specifieke aansluitingsattest rechtstreeks naar de gemeente waar de betrokkene zich wenst in te schrijven. Bovendien stuurt het fonds het aansluitingsdossier, evenals de behoorlijk ingevulde vragenlijst, naar het RSVZ zodat een AFA-onderzoek kan worden opgestart.

De dienst AFA van het RSVZ is verantwoordelijk voor het onderzoek 'Fictieve Aansluiting'. Hij gaat na of de aansluitingsaanvraag wordt gerechtvaardigd door de daadwerkelijke uitoefening van een beroepsbezigheid en doet dit door verschillende databanken te raadplegen, door contact met de betrokkene op te nemen, en door onderzoeken ter plaatse.

¹ Op moment van aanvang van de werkzaamheden dhr. W. Borsus

In 2016 stelde men een sterke stijging vast van het aantal personen dat een specifiek aansluitingsattest aanvraag. Van de 7.568 aanvragen die in 2016 door de Dienst AFA geregistreerd werden, was de helft van de personen aangesloten als werkend vennoot en een vijfde als helper. Overigens had 58 % onder hen de Roemeense nationaliteit. Bijna een vijfde van de reeds verwerkte aanvragen van 2016 (4.113 dossiers) leidde tot een schrapping van de aansluiting.

In geval van een beslissing tot schrapping van de aansluiting stuurt de dienst AFA zijn beslissing door aan verschillende instellingen, opdat deze zouden kunnen instaan voor de opvolging ervan:

- het sociaal verzekeringsfonds, dat de aansluiting schrapt en de betrokkene daarvan in kennis stelt;
- de dienst AGA van het RSVZ, die verantwoordelijk is voor het opleggen van een administratieve geldboete aan de betrokkene, (met hoofdelijke aansprakelijkheid tot betaling van deze geldboete voor de geholpene of voor de vennootschap waar hij aangegeven was als mandataris of werkend vennoot)
- de Dienst Vreemdelingenzaken, die nagaat of het verblijfsrecht moet worden ingetrokken en, in voorkomend geval, de gemeente en het OCMW waarschuwt waar de persoon geregistreerd is;
- Famifed, dat verantwoordelijk is voor de toekenning van de gezinsbijslag.

Tijdens zijn evaluatie van de AFA-procedure heeft het Comité verschillende aandachtspunten naar voren geschoven en verschillende aanbevelingen geformuleerd.

- Het lijkt erop dat bij de gemeenten nog geen enkele controle uitgevoerd werd om na te gaan of de AFA-procedure er wel wordt nageleefd. Het Comité wenst dat de FOD Binnenlandse Zaken een dergelijke controle uitvoert.
- Gelet op het grote aantal aanvragen om een specifiek aansluitingsattest, heeft de dienst AFA een prioriteringssysteem voor de dossiers uitgewerkt, om beter de risicodossiers eruit te lichten. Het Comité moedigt de dienst AFA bijgevolg zich voort in te spannen om de prioritering van de dossiers en het uitlichten van de risicodossiers te verbeteren.
- Het komt nogal vaak voor dat een persoon van wie de aansluiting ingevolge een AFA-onderzoek geschrapt werd, zich binnen een vrij korte termijn opnieuw aansluit. Voor het ogenblik worden deze dossiers prioritair behandeld.
- Tot dusver startte de dienst AGA uitsluitend een procedure van administratieve geldboetes op als de sociale bijdragen betaald werden, om zo de invordering van de boete te waarborgen. Het Comité is van mening dat deze selectie van de dossiers een gevoel van straffeloosheid zou kunnen geven aan de personen die zich fictief aansluiten. Het beveelt dus aan om geen rekening meer te houden met dit criterium.
- Om het ontradend karakter van de administratieve geldboete te versterken, beveelt het Comité aan om het risico op een administratieve geldboete, dat de persoon die zich fictief aansluit en zijn hoofdelijke aansprakelijke lopen, te vermelden in de vragenlijsten die aan die persoon in het kader van de AFA-procedure worden afgeleverd.

- Om de hoofdelijke aansprakelijkheid te kunnen toepassen in geval fictieve aansluiting, is het noodzakelijk dat de vennootschap en de geholpene de aangesloten persoon respectievelijk hebben erkend als werkend vennoot of als helper. Het Comité stelt voor om in de vragenlijst die aan de betrokkene tijdens het AFA-onderzoek wordt gestuurd, voor dat doel een attest te vragen.
- Om de sociale bijdragen beter te kunnen invorderen, beveelt het Comité aan om het systeem van schuldvergelijking uit te breiden tot het sociaal statuut van de zelfstandigen, waarbij rekening gehouden wordt met de bijzondere kenmerken van deze regeling.
- Tussen de beslissing tot schrapping van de aansluiting en de beslissing tot intrekking van het verblijfsrecht, verloopt een vrij lange termijn. Hierdoor blijft de betrokkene onterecht sociale voordelen genieten en heeft hij de neiging zich opnieuw aan te sluiten om zijn situatie op het niveau van de Dienst Vreemdelingenzaken te regulariseren. Het Comité stelt voor om in de toekomst de beslissing tot schrapping van de aansluiting tevens naar de gemeenten te sturen, aangezien zij verantwoordelijk zijn voor de inschrijving in het bevolkingsregister. Daarnaast wenst het Comité dat de gemeenten zo snel mogelijk de intrekkingen van het verblijfsrecht inschrijven waarvan zij in kennis worden gesteld.

1 Inleiding

Sedert geruime tijd worden het RSVZ en de sociale verzekeringsfondsen geconfronteerd met een problematiek van zogenaamde fictieve aansluitingen. Het gaat om personen die zich als zelfstandige aansluiten bij een sociaal verzekeringsfonds zonder dat zij een zelfstandige activiteit uitoefenen of hiertoe de intentie hebben. Er wordt van uitgegaan dat deze personen de registratie als zelfstandige zien als een instrument tot i) het verkrijgen van bepaalde sociale of fiscale² voordelen en/of ii) het bekomen van een verblijfsrecht van langer dan drie maanden.

In 2010 voerde het RSVZ een AFA-procedure in om het fenomeen van de fictieve aansluitingen te bestrijden. Die procedure werd vervolgens meermaals herzien. Dit rapport beoogt de AFA-procedure te evalueren, zoals die wordt toegepast sinds de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 12 oktober 2015 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

De analyse gebeurt op vraag van minister van zelfstandigen³ teneinde de mogelijke resterende tekortkomingen op te sporen en eventuele aanpassingen voor te stellen. De problematiek van de fictieve aansluitingen vormt voor hem immers – o.m. in het kader van de ruimere strijd tegen de sociale fraude - een belangrijk aandachtspunt. In het verleden boog het ABC zich reeds over deze problematiek⁴. Het voorliggende document kan gezien worden als een opvolgverslag.

2 Problematiek van de fictieve aansluitingen

Bij een fictieve aansluiting sluit de persoon zich aan als zelfstandige, zonder een zelfstandige activiteit uit te oefenen of hiertoe de intentie te hebben. Er wordt van uitgegaan dat het bekomen van een verblijfsrecht van langer dan drie maanden en/of het verkrijgen van bepaalde sociale en/of fiscale voordelen (zoals het door het OCMW toegekende recht op maatschappelijke integratie of gezinsbijslag) het doel zou zijn van deze fictieve aansluiting.

2.1 Verwerven van een verblijfsrecht

EU-burgers hebben vier gronden op basis waarvan zij een verblijfsrecht van meer dan drie maanden in België kunnen verkrijgen. Eén daarvan is de uitoefening van een beroepsactiviteit in ons land, hetzij als werknemer hetzij als zelfstandige⁵.

² Aftrek van bepaalde kosten

³ Op moment van aanvang van de werkzaamheden dhr. W. Borsus

⁴ Verslag 2012/02, Verslag 2012/04 en Verslag 2016/04

⁵ Art. 40, § 4 wet 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. De EU-burger kan eveneens een verblijfsrecht van meer dan drie maanden in België verkrijgen i) indien hij werkzoekende is (zolang hij kan bewijzen dat hij nog werk zoekt en een reële kans maakt om te worden aangesteld), ii) beschikt over voldoende bestaansmiddelen en over een volledige ziekteverzekering zodat hij geen onredelijke last vormt voor het Belgische sociale bijstandstelsel, iii) indien hij een schoolopleiding volgt in ons land of iv) in het kader van gezinshereniging art. 40 bis van dezelfde wet).

In tegenstelling tot de onderdanen van de meeste andere landen, is de toegang tot de Belgische arbeidsmarkt voor EU-onderdanen niet gekoppeld aan enige voorwaarden. De facto genieten zij dus een vrije toegang⁶. De uitoefening van een beroepsactiviteit in België, hetzij als werknemer hetzij als zelfstandige vormt voor de EU-burger dan ook een eenvoudige manier om een verblijfsrecht van meer dan drie maanden in ons land te verkrijgen⁷.

2.2 *Het recht op maatschappelijke integratie*

Via hun steunverlening moeten de OCMW's er voor zorgen dat iedereen in ons land een menswaardig bestaan kan leiden en de kans krijgt om (terug) zelfstandig zijn eigen leven in handen te nemen. De wetgever voorziet hiertoe,

- een recht op maatschappelijke integratie (RMI-wet)⁸ en,
- een recht op maatschappelijke dienstverlening (OCMW-wet)⁹.

Het recht op maatschappelijke integratie primeert op het recht op maatschappelijke dienstverlening, dat maar kan worden toegekend wanneer niet voldaan is aan de toekenningsvoorwaarden voor het RMI¹⁰ (cf. infra).

2.2.1 Het recht op maatschappelijke integratie

Het recht op maatschappelijke integratie omvat drie instrumenten, die gecombineerd kunnen worden: het leefloon, de tewerkstelling en het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie.

Om het recht op maatschappelijke integratie te kunnen genieten, moet de betrokkene aan een aantal voorwaarden¹¹ voldoen, met name m.b.t. de:

- nationaliteit: de betrokkene moet:
 - o Belg zijn;
 - o een burger van de Europese Unie (of een lid van zijn familie) zijn en een verblijfsrecht voor meer dan drie maanden genieten;
 - o als vreemdeling ingeschreven zijn in het bevolkingsregister;
 - o als vluchteling erkend zijn;

⁶ Voor meer informatie over de regelgeving inzake verblijfsrecht, zie Verslag 2016/04 van het ABC 'Oneigenlijk gebruik van het sociaal statuut van zelfstandige: problematiek van de fictieve aansluitingen'.

⁷ Er dient opgemerkt dat bij de unie-uitbreidingen van mei 2004, januari 2007 en juli 2013 kregen de bestaande lidstaten de mogelijkheid om in een overgangsfase (van maximum 7 jaar) de vrije toegang tot hun arbeidsmarkt geheel of gedeeltelijk te beperken voor onderdanen van de nieuwe toetredende landen. De overgangsmaatregelen voor de onderdanen uit de nieuwe EU-lidstaten beperkten zich evenwel enkel tot het vrij verkeer van werknemers. Waar het voor onderdanen van deze nieuwe lidstaten tijdens de overgangsjaren dus moeilijk was om in ons land als werknemer aan de slag te gaan en op basis hiervan aanspraak te maken op een verblijfsrecht van langer dan drie maanden, was het voor deze nieuwe EU-onderdanen relatief eenvoudig om toegang tot de Belgische arbeidsmarkt (en een verblijfsrecht van langer dan drie maanden) te bekomen via een zelfstandige beroepsactiviteit, al dan niet effectief uitgeoefend.

⁸ de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie

⁹ de wet van 8 juli 1976 betreffende de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn

¹⁰ POD MI (2016) 'De harmonisatie van regelgeving inzake recht op maatschappelijke integratie en gelijkwaardige financiële hulpverlening (equivalent leefloon)'

(artikelen 2, 6 en 13 RMI-wet)

¹¹ Wet van 26 mei 2002

- o staatloos zijn;
- verblijfplaats: de betrokkene moet in België wonen en er legaal verblijven;
- leeftijd: de betrokkene moet meerderjarig zijn¹²;
- bestaansmiddelen: de betrokkene beschikt niet over toereikende bestaansmiddelen en is niet in staat ze zelf te verwerven; er wordt dus een bestaansmiddelentoets dus uitgevoerd;
- werkbereid zijn: de betrokkene moet werkbereid zijn en een ernstige inspanning leveren om werk te vinden (tenzij dit niet mogelijk is, onder meer om gezondheidsredenen);
- uitputting van sociale rechten: de betrokkene moet zijn rechten hebben laten gelden op sociale uitkeringen; de maatschappelijke hulp geschiedt enkel in laatste instantie.

Zoals hierboven aangegeven, moet de EU-burger om het recht op maatschappelijke integratie te verkrijgen, een verblijfsrecht van meer dan drie maanden genieten. In principe moet hij tevens minimaal sinds drie maanden daadwerkelijk in België hebben verbleven¹³. Deze tweede voorwaarde geldt echter niet voor de EU-burger die in België verblijft in zijn hoedanigheid van werknemer of zelfstandige¹⁴. Deze laatste kan onmiddellijk aanspraak maken op het voordeel van het recht op maatschappelijke integratie¹⁵.

Het leefloon maakt deel uit van de instrumenten¹⁶ waarin wordt voorzien in het kader van het recht op maatschappelijke integratie. In 2015 genoten 188.911 personen een leefloon in België. Onder hen waren er 15.363 (8,13 %) onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie.

Tabel 1. Verdeling van de leefloners, per nationaliteit, 2011 tot 2015

	2011		2012		2013		2014		2015	
<i>Belg</i>	114.957	73%	116.747	74%	122.656	75%	125.579	74%	139.957	74%
<i>Buitenlander buiten EU</i>	26.707	17%	27.040	17%	27.291	17%	28.814	17%	33.591	18%
<i>Buitenlander EU</i>	15.166	10%	14.690	9%	14.675	9%	14.337	8%	15.363	8%
Totaal	156.830	100%	158.477	100%	164.622	100%	168.730	100%	188.911	100%

Bron: POD Maatschappelijke Integratie

¹² Onder bepaalde voorwaarden kunnen sommige minderjarigen het recht op maatschappelijke integratie genieten.

¹³ Artikel 3, 3°, 2de streepje van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie: 'Om het recht op maatschappelijke integratie te kunnen genieten, moet de persoon tegelijkertijd en onverminderd de bijzondere voorwaarden die bij deze wet worden gesteld: (...)

3° behoren tot één van de volgende categorieën van personen: (...)

- hetzij als burger van de Europese Unie, of als lid van zijn familie die hem begeleidt of zich bij hem voegt, genieten van een verblijfsrecht voor meer dan drie maanden, overeenkomstig de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. Deze categorie van personen geniet pas na de eerste drie maanden van dit verblijf het recht op maatschappelijke integratie;

(...)'
¹⁴ en de leden van zijn familie

¹⁵ Omzendbrief van 5 augustus van de POD MI ingevolge het arrest nr. 95/2014 van het Grondwettelijk Hof van 30 juni 2014.

¹⁶ Voor meer informatie over de tewerkstellingen: zie bijlage.

2.2.2 Het recht op maatschappelijke dienstverlening

Net zoals het recht op maatschappelijke integratie, kan het recht op maatschappelijke dienstverlening verschillende vormen aannemen, met name financiële hulp (het equivalent van het leefloon, afgekort ELL), een tewerkstelling en/of medische hulp.

Om gebruik te kunnen maken van dit recht, moeten twee voorwaarden vervuld zijn. Met name moet men:

- zich in een staat van behoefte bevinden;
- in België verblijven.

Andere voorwaarden betreffende de werkbereidheid en betreffende het uitputten van de sociale rechten en van de rechten op onderhoudsgeld kunnen echter door het OCMW opgelegd worden.

Om het recht op maatschappelijke dienstverlening te genieten is er dus geen nationaliteitsvoorwaarde¹⁷. De EU-burgers en hun familieleden zijn echter uitgesloten van maatschappelijke dienstverlening gedurende de eerste drie maanden¹⁸ van hun verblijf in België.

2.3 Gezinsbijslagen

Indien hij een beroepsactiviteit¹⁹ als zelfstandige of als werknemer uitoefent in België, kan de EU-burger aanspraak maken op gezinsbijslag voor een kind met wie hij een wettelijke band heeft. Als hij niet voldoet aan de toekenningsvoorwaarden voor het bekomen van kinderbijslag, heeft de EU-burger onder bepaalde voorwaarden recht op gewaarborgde gezinsbijslagen.

2.3.1 Kinderbijslag

Iedereen die in België als werknemer of zelfstandige een beroepsactiviteit uitoefent waarvoor hij sociale zekerheidsbijdragen verschuldigd is, komt in principe in aanmerking voor kinderbijslag voor het kind met wie hij een wettelijke band heeft. Daarom opent de EU-burger die als zelfstandige is aangesloten bij een sociaal verzekeringsfonds in principe dit recht.

2.3.2 Gewaarborgde gezinsbijslag

Voor wie geen enkel recht heeft op kinderbijslag volgens een Belgische of buitenlandse kinderbijslagregeling, bestaat er het stelsel van gewaarborgde gezinsbijslag. Dit is een residuaire recht.

Om hierop aanspraak te kunnen maken moet de EU-burger :

- in België verblijven ;

¹⁷ Bepaalde categorieën zijn echter (tijdelijk) uitgesloten van het recht op maatschappelijke hulp op basis van hun nationaliteit.

¹⁸ of zelfs langer als ze werkzoekend zijn.

¹⁹ Of zich in een situatie bevindt die hiermee wordt gelijkgesteld.

- een kind ten laste hebben ;
- het recht hebben om in België te verblijven ;
- inkomsten hebben die beneden een bepaald plafond liggen of een (equivalent) leefloon of gewaarborgd inkomen voor bejaarden genieten.

Zelfs als een zelfstandige het recht op kinderbijslag geweigerd ziet als gevolg van een schrapping van zijn aansluiting, is het waarschijnlijk dat hij nog een tegemoetkoming zal ontvangen via het systeem van gewaarborgde gezinsbijslag.

3 De AFA-procedure : opsporing en behandeling van fictieve aansluitingen

De voorbije jaren werden inspanningen geleverd om de problematiek van de fictieve aansluitingen terug te dringen²⁰. Zo werd een AFA-procedure in het leven geroepen met het oog op een gerichte opsporing van individuen die zich aansluiten als zelfstandige zonder de intentie te hebben om effectief een zelfstandige activiteit uit te oefenen. Er werd door het RSVZ ook geïnvesteerd in de oprichting en uitbouw van een speciale AFA-cel die aanvankelijke deel uitmaakte van de dienst Verplichtingen van de instelling maar recent werd ondergebracht bij de pas opgerichte dienst Eerlijke Concurrentie.

3.1 Aflevering van een specifiek aansluitingsattest

Een EU-burger die langer dan drie maanden in ons land wil verblijven om er een economische activiteit als zelfstandige uit te oefenen moet sinds de invoering van de AFA-procedure in 2010 bij zijn aanvraag tot inschrijving in het vreemdelingenregister niet uitsluitend een bewijs van inschrijving in de Kruispuntbank voor Ondernemingen (KBO) maar ook een aansluitingsattest voorleggen²¹. Dit attest heeft als specifiek doel om de aansluiting als zelfstandige te bewijzen in het kader van de inschrijving in het vreemdelingenregister.

De EU-burger die meer dan drie maanden in ons land wil verblijven, moet het zogenaamd 'specifiek aansluitingsattest' aanvragen bij zijn sociaal verzekeringsfonds. Als gevolg van deze aanvraag krijgt de betrokkene een vragenlijst. Deze moet de fondsen en het RSVZ toelaten om een beter zicht te krijgen op de intentie tot effectieve uitoefening van een zelfstandige activiteit. Aanvankelijk werd de vragenlijst overhandigd bij aflevering van het aansluitingsattest. De zelfstandige moest de vragenlijst dan binnen de drie maanden ingevuld aan het RSVZ bezorgen.

Sinds 2013 kan het specifiek aansluitingsattest pas worden afgeleverd *nadat* het fonds de vragenlijst binnen de 15 dagen ingevuld heeft ontvangen én het van oordeel is dat deze correct

²⁰ Voor verdere toelichting zie Verslag ABC 2016/04

²¹ Koninklijk besluit van 21 september 2011 tot wijziging van de koninklijke besluiten van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, van 17 mei 2007 tot vaststelling van de uitvoeringsmodaliteiten van de wet van 15 september 2006 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van 7 mei 2008 tot vaststelling van bepaalde uitvoeringsmodaliteiten van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

werd ingevuld. Als de behoorlijk ingevulde vragenlijst niet binnen de vooropgestelde termijn van 15 dagen werd ontvangen, schrapt het fonds de aansluiting ambtshalve.

Initieel leverden de sociale verzekeringsfondsen de attesten af aan de betrokken zelfstandigen zelf. Sinds november 2015 levert het fonds het specifieke attest niet meer af aan de belanghebbende, maar bezorgt het dit via e-mail rechtstreeks aan de gemeente waar de betrokkene aangeeft zich te willen registreren²². Sinds november 2015 legt een ministerieel besluit²³ ook de vorm van dit specifiek aansluitingsattest vast dat bestemd is om een inschrijving in het vreemdelingenregister te bekomen. Bepaalde gemeenten bleven immers nog steeds verblijfsrecht toekennen op basis van een normaal aansluitingsattest (en niet het daartoe bedoelde specifieke attest), en zelfs op basis van een eenvoudige inschrijving bij de Kruispuntbank voor Ondernemingen. Daardoor konden sommige EU-burgers een verblijfsrecht van meer dan drie maanden krijgen zonder dat zij evenwel het specifiek aansluitingsattest hadden gekregen dat diende als bewijs voor de inschrijving in het verblijfsregister²⁴. In dat geval werd toen geen enkele controle uitgevoerd om na te gaan of het om een fictieve aansluiting ging.

In het verleden meldden de fondsen aan het RSVZ welke personen een specifiek attest hadden ontvangen. Vandaag wordt het RSVZ van de aansluiting op de hoogte gebracht vanaf het moment dat het fonds de behoorlijk ingevulde vragenlijst heeft ontvangen²⁵. De sociale verzekeringsfondsen sturen de ingevulde vragenlijst en de aansluitingsdocumenten naar het RSVZ. Omdat het RSVZ een beroep wil doen op de kennis van de dossierbeheerders van de sociale verzekeringsfondsen, vraagt het om in deze e-mail ook aan te geven in welke mate zij vermoeden dat het gaat om een frauduleuze aansluiting (schaal van 0 tot 10).

Sinds de invoering van het aansluitingsattest is de procedure voor de aanvraag- en toekenning ervan dus meermaals aangepast om de aanpak van de fictieve aansluitingen meer sluitend te maken (cf. tabel 2). De intentie tot uitoefening van een zelfstandige activiteit wordt op een meer stringente wijze én voorafgaandelijk het afleveren van het specifiek aansluitingsattest nagegaan. Bovendien wisselen de verschillende betrokken actoren (de fondsen, het RSVZ en de gemeenten) hun informatie, veel meer dan in het verleden, rechtstreeks uit onder elkaar.

De aanpassingen die in 2015 werden aangebracht aan de procedure tot afleveren van het specifiek attest²⁶ moeten toelaten de circulatie van valse aansluitingsattesten te beperken in het kader van de aanvragen tot verblijfsrecht van meer dan drie maanden. Zij laten tevens toe om zich ervan te verzekeren dat de AFA-procedure op elke EU-burger kan toegepast worden die

²² Nota aan de fondsen P. 736/15/15

²³ Ministerieel besluit van 12 oktober 2015 tot vaststelling van het model van aansluitingsattest beoogd in artikel 50, §2, 2°, van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

²⁴ Die "nalatigheid" kon (deels) worden toegeschreven aan de onduidelijke formulering van artikel 50 § 2 van het KB van 8 oktober 1981. Deze bepaling werd bijgevolg geherformuleerd zodat voortaan precies wordt bepaald met welk middel de EU-burger die zich beroept op zijn hoedanigheid van zelfstandige, zijn verblijfsrecht kan aanvragen.

²⁵ Het RSVZ wordt dus niet op de hoogte gebracht zolang het formulier door de betrokkene niet ingevuld en ondertekend wordt terugbezorgd.

²⁶ de vorm die bepaald is bij ministerieel besluit en de rechtstreekse verzending van de attesten aan de gemeenten

een verblijfsrecht van meer dan drie maanden in België wenst te verkrijgen op basis van de uitoefening van een zelfstandige activiteit.

Tabel 2. Overzicht van de wijzigingen in de AFA-procedure sinds de invoering ervan

Inwerkingtreding	Procedure
01/06/2008	<ul style="list-style-type: none"> Bij de aanvraag van het verblijfsrecht bij de gemeente moet de belanghebbende een bewijs van zijn inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen met ondernemingsnummer voorleggen. <p style="text-align: right;">KB 2008-05-07</p>
01/10/2010	<ul style="list-style-type: none"> Bij de aanvraag van het verblijfsrecht bij de gemeente moet de belanghebbende een bewijs van zijn inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen en een ad-hocaansluitingsattest voorleggen²⁷. Bij de aflevering aan de belanghebbende van het ad-hocattest door de fondsen, overhandigt het fonds hem eveneens een vragenlijst die hij moet invullen en binnen de 3 maanden terugsturen aan het RSVZ. De fondsen melden aan het RSVZ welke personen een ad-hocattest ontvangen hebben. <p>Nota aan de fondsen P. 736/10/22</p> <p style="text-align: right;">KB 2011-09-21</p>
01/01/2013	<ul style="list-style-type: none"> Het fonds levert het ad-hocattest uitsluitend af indien het de ingevulde vragenlijst heeft ontvangen binnen de 15 dagen²⁸ die volgen op de overhandiging ervan aan de belanghebbende. Er wordt een nieuwe versie van de vragenlijst opgesteld. De fondsen sturen de vragenlijst en het aansluitingsattest uitsluitend naar het RSVZ nadat zij de volledig ingevulde vragenlijst hebben ontvangen. Het RSVZ neemt een beslissing (behoud of schrapping van de aansluiting), binnen de 3 maanden die volgen op de ontvangst van de vragenlijst. <p>Nota aan de fondsen P. 736/12/14</p>
14/11/2015	<ul style="list-style-type: none"> Een ministerieel besluit legt de vorm vast van het ad-hocattest. De fondsen sturen het ad-hocattest onmiddellijk per e-mail naar de betrokken gemeente (het ad-hocattest wordt niet meer afgeleverd aan de belanghebbende). <p>Nota aan de fondsen P. 736/15/15</p> <p style="text-align: right;">KB 2015-10-12 MB 2015-10-12</p>

3.2 Onderzoek van het dossier door de dienst AFA van het RSVZ

3.2.1 Opstart van een dossier

Het onderzoek "fictieve aansluiting" wordt uitgevoerd door de dienst AFA²⁹ van het RSVZ. Deze dienst gaat na of de aansluitingsaanvragen van EU-onderdanen gerechtvaardigd worden door de effectieve uitoefening van een beroepsactiviteit. Van zodra het RSVZ de aansluitingsverklaring met ingevulde vragenlijst van het sociaal verzekeringsfonds ontvangt, opent de dienst AFA een dossier voor onderzoek.

In de praktijk onderzoekt de dossierbeheerder of er werkelijk een zelfstandige activiteit wordt uitgeoefend. Daartoe verzamelt hij de nodige (sociale en fiscale) gegevens door middel van de

²⁷ Dit attest verschilt van het gebruikelijke aansluitingsattest en heeft als specifieke doelstelling het bewijzen van de aansluiting in de hoedanigheid van zelfstandige in het kader van de inschrijving in het vreemdelingenregister.

²⁸ Als het fonds de ingevulde vragenlijst niet binnen de 15 dagen die volgen op de overhandiging ervan heeft ontvangen, gaat het over tot de ambtshalve schrapping van de aansluiting van de betrokkene.

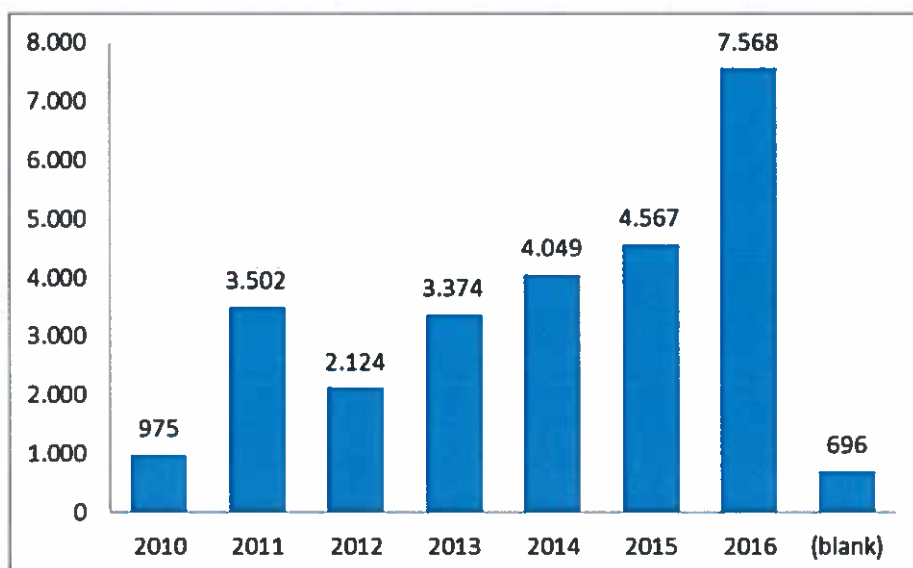
²⁹ De dienst is een afdeling van de dienst Eerlijke Concurrentie.

raadpleging van diverse databanken, de opvraging van bewijsstukken bij de betrokkenen en onderzoeken ter plaatse³⁰.

De opening van een AFA-dossier kan ook gebeuren op andere gronden, bijvoorbeeld als gevolg van een informatievraag afkomstig van andere instellingen zoals de Dienst Vreemdelingenzaken (zie punt 3.6.1). Dit gebeurt echter in veel mindere mate.

Het is niet evident om op basis van de beschikbare administratieve gegevens een exacte inschatting te maken van het aantal aanvragen tot het bekomen van een specifiek aansluitingsattest er sinds de invoering van de AFA-procedure werden ingediend. Een analyse van de unieke personen³¹ ³² die een aanvraag deden, leert dat hun aantal sinds 2010 stelselmatig is gestegen. Waar in 2010 nog 975 aanvragen werden genoteerd, bedroeg dit aantal 7.568 in 2016.

Grafiek 1. Aantal aanvragen tot het bekomen van een specifiek aansluitingsattest (unieke personen)

Bron: Register van de dienst AFA, RSVZ

³⁰ Al dan niet aangekondigd

³¹ Het aantal unieke personen dat een aanvraag indiende is beperkter dan het aantal aanvragen dat sinds de invoering van de AFA-procedure werd geregistreerd, nl. 26.858 individuen tegenover 27.579 aanvragen. Dit laatste cijfer maakt abstractie van het aantal keer dat eenzelfde individu in de beschouwde periode een aanvraag deed. Een nadere analyse van de gegevens leert dat ongeveer 5% van de aanvragen betrekking had op individuen die meerdere keren een aanvraag indienden tot het bekomen van een aansluitingsattest. Van de beschouwde aanvragen hadden er : 1.312 betrekking op een individu dat 2 keer een aanvraag deed, 93 betrekking op een individu dat 3 keer een aanvraag deed, 4 betrekking op een individu dat 4 keer een aanvraag deed. Deze cijfers zijn een voorzichtige inschatting. Het werkelijke aantal aanvragen ligt wellicht nog hoger maar kan omwille van administratieve beperkingen niet exact worden weergegeven.

³² Er werd een bestand gecreëerd waarin elk individu dat in de periode 2010-2016 een aansluitingsattest aanvroeg slechts 1 keer werd opgenomen, ongeacht het aantal keren dat een persoon een attest aanvroeg. De individuen werden, bij voorkeur weerhouden op basis van hun meest recente aanvraag

De stijging van het aantal unieke personen is vooral uitgesproken in 2016 (+ 63 %). Dit kan o.m. door de volgende twee fenomenen verklaard worden :

- de evolutie van het aantal startende zelfstandigen in België. In 2016 is het aantal personen dat een zelfstandige activiteit heeft gestart, met 6% gestegen (+ 5.995 eenheden) ten opzichte van het voorgaande jaar. Het aantal starters afkomstig uit een land van de Europese Unie (en waarop de AFA-procedure van toepassing is) is dan weer met ongeveer 9% (+ 1.796 eenheden) gestegen³³.
- de invoering van de nieuwe AFA-procedure door het koninklijk besluit van 12 oktober 2015.

Een verdeling van het aantal unieke personen naar sociaal verzekeringsfonds toont dat een derde van de 7.568 individuen die in 2016 een aansluitingsattest aanvroegen, zich hadden aangesloten bij Zenito en een vijfde bij Securex (tabel 3).

Verder blijkt dat meer dan de helft (55%) van de beschouwde groep zich in 2016 aansloot als werkende vennoot en bijna 20% als helper (tabel 4).

Tot slot beschikte 58% van de beschouwde groep over Roemeense en 10% over de Bulgaarse nationaliteit (tabel 5).

Tabel 3. Aantal inkomende aanvragen bij de dienst AFA naar sociaal verzekeringsfonds, 2015 et 2016

	2015		2016	
<i>Acerta</i>	849	19%	820	11%
<i>Attentia</i>	12	0%	0	0%
<i>Nationale hulpkas</i>	1	0%	4	0%
<i>Steunt Elkander</i>	119	3%	354	5%
<i>Group S</i>	123	3%	210	3%
<i>Incozina</i>	1	0%	14	0%
<i>Multipen</i>	57	1%	56	1%
<i>Partena</i>	281	6%	1.165	15%
<i>Securex</i>	896	20%	1.502	20%
<i>UCM</i>	52	1%	206	3%
<i>Xerius</i>	470	10%	769	10%
<i>Zenito</i>	1.706	37%	2.468	33%
Totaal	4.567	100%	7.568	100%

Bron: Register van de dienst AFA, RSVZ

³³ Voor een verdere onderverdeling per lidstaat van de Europese Unie wordt naar de bijlage verwezen.

Tabel 4. Aantal inkomende aanvragen bij de dienst AFA naar, naar hoedanigheid, 2015 et 2016

Jaar van aanvraag	2015		2016	
<i>Eenmanszaak</i>	681	15%	1.294	17%
<i>Helper</i>	796	18%	1.402	19%
<i>Werkend vennoot</i>	2.495	55%	4.186	55%
<i>Bestuurder</i>	43	1%	62	1%
<i>Zaakvoerder</i>	428	9%	587	8%
<i>Meewerkend echtgenoot</i>	10	0%	28	0%
<i>Niet bekend</i>	114	3%	9	0%
Totaal	4.567	100%	7.568	100%

Bron: Register van de dienst AFA, RSVZ

Tabel 5. Aantal inkomende aanvragen bij de dienst AFA naar nationaliteit, 2015 et 2016³⁴

Jaar van aanvraag	2015		2016	
<i>Roemenië</i>	2.399	53%	4.386	58%
<i>Bulgarije</i>	725	16%	757	10%
<i>Portugal</i>	212	5%	450	6%
<i>Polen</i>	278	6%	393	5%
<i>Andere</i>	953	20%	1.582	21%
Totaal	4.567	100%	7.568	100%

Bron: Register van de dienst AFA, RSVZ

3.2.2 Prioritering van de dossiers

Gelet op het grote aantal inkomende dossiers, heeft de dienst AFA een prioriteringssysteem uitgewerkt voor de behandeling ervan. Het systeem houdt rekening met de mogelijkheden tot opvolging van de dossiers door de Dienst Vreemdelingenzaken in geval van schrapping van de aansluiting en moet zorgen voor een beperking van de herzieningen a posteriori. De zogenaamde risicogevoelige sectoren, vennootschappen met veel werkende vennoten, enz.) worden met voorrang behandeld. Sedert januari 2017 prioritiseert de dienst AFA de inkomende dossiers als volgt :

- een systematisch onderzoek van de heraansluitingen na schrapping (op basis van automatische waarschuwingsberichten);
- een prioritair onderzoek van de dossiers geselecteerd op basis van een kruising van de AFA met OCMW-gegevens;
- een onderzoek 'business as usual' aangaande de inkomende dossiers volgens een vastgestelde volgorde waarbij rekening wordt gehouden met het statuut (werkend

³⁴ Voor een volledig overzicht van de nationaliteiten, zie annex

vennoot, helper, fysieke personen, mandatarissen) en de nationaliteit van de betrokkene met het oog op het prioritair behandelen van de zogenaamde risicogevalen.

3.2.3 Behandelingstermijn

In het verleden moest de dienst zich binnen de drie maanden na ontvangst van de ingevulde vragenlijsten uitspreken over de vraag of er daadwerkelijk een beroepsactiviteit³⁵ werd uitgeoefend. Deze termijn werd uitgebreid. In 2016 naam de dienst AFA in 83% van de gevallen een beslissing binnen de 6 maanden. De uitbreiding van de behandelingstermijn moet ervoor zorgen:

- dat alle aanvragen tot aansluiting die worden ingediend met het oog op het verwerven van een verblijfsvergunning, worden geïdentificeerd en gecontroleerd;
- dat het aantal herzieningen (cf. infra) wordt gereduceerd.

Bovendien streeft de dienst AFA ernaar om elke aanvraag te behandelen en af te sluiten binnen een termijn van 12 maanden.

3.3 Beslissing tot behoud of schrapping van de aansluiting

Voor 4.113 van de 7.568 aanvragen (ofwel 54%) die in 2016 werden ingediend tot het bekomen van een aansluitingsattest, nam de dienst AFA reeds een beslissing³⁶. Bijna een vijfde van deze beslissingen resulteerde in een schrapping van de aansluiting.

Tabel 6. Aantal beslissingen tot behoud of tot schrapping naar jaar van aanvraag, 2011-2016

	2013		2014		2015		2016	
Aantal dossiers met beslissing	3.285	97%	4.046	100%	4.528	99%	4.107	54%
<i>Behoud</i>	2.453	75%	3.218	80%	3.567	79%	3.326	81%
<i>Schrapping</i>	832	25%	828	20%	961	21%	781	19%
Aantal dossiers zonder beslissing	89	3%	3	0%	39	1%	3.461	46%
Totaal	3.374	100%	4.049	100%	4.567	100%	7.568	100%

Bron: Register van de dienst AFA, RSVZ

Ongeveer twee derde (65%) van de beslissingen tot schrapping betrof werkende vennoten en een vijfde helpers³⁷. Er dient opgemerkt dat het aandeel van de dossiers die een eenmanszaak betreffen veel kleiner is bij de dossiers waarin een schrapping heeft plaatsgevonden dan in het geheel van de aanvragen (8% tegenover 17%).

³⁵ Er wordt geen uitspraak gedaan over de kwalificatie van de uitgeoefende activiteit (als werknemer, als zelfstandige). Het onderzoek staat dus los van het onderzoek naar de schijnzelfstandigheid (nota aan de sociale verzekeringsfondsen P.236/12/14).

³⁶ Het totaal aantal beslissingen genomen door de dienst AFA was echter groter. De beslissingen kunnen immers ook betrekking hebben op aanvragen die in de jaren voorafgaand aan de beslissing werden ingediend. Door personeelsgebrek is de voorbije jaren een stock aan dossier opgebouwd die de dienst AFA momenteel tracht weg te werken aan de hand van kwartaaldoelstellingen.

³⁷ In het geheel van de aanvragen voor dat jaar betreffen deze percentages respectievelijk 55% en 19%.

Tabel 7. Verdeling van het aantal schrappingen naar hoedanigheid van de betrokkene, aanvraagjaren 2015 en 2016

Jaar van aanvraag	2015		2016	
<i>Eenmanszaak</i>	74	8%	64	8%
<i>Helper</i>	256	27%	160	20%
<i>Werkend vennoot</i>	549	57%	504	65%
<i>Bestuurder</i>	6	1%	5	1%
<i>Zaakvoerder</i>	62	6%	46	6%
<i>Meewerkend vennoot</i>	1	0%	1	0%
<i>Niet bekend</i>	13	1%	1	0%
Totaal	961	100%	781	100%

Bron: Register van de dienst AFA, RSVZ

Tot slot had 70% van de beslissingen tot schrapping in 2016 betrekking op individuen met de Roemeense nationaliteit.

Tabel 8. Verdeling van het aantal geschrapte aansluitingen naar nationaliteit, aanvraagjaren 2015 en 2016 ³⁸

Jaar van aanvraag	2015		2016	
<i>Roemenië</i>	602	63%	546	70%
<i>Bulgarije</i>	156	16%	76	10%
<i>Portugal</i>	36	4%	33	4%
<i>Andere</i>	167	17%	126	16%
Totaal	961	100%	781	100%

Bron: Register van de dienst AFA, RSVZ

3.4 Herzieningen

De dienst AFA moet regelmatig beslissingen (behoud & schrapping) herzien, hetzij nog tijdens hetzelfde jaar, hetzij op een later tijdstip³⁹. Dergelijke herzieningen kunnen meerdere oorzaken hebben:

- de ontvangst van bijkomende info over de betrokkene (via zijn fonds of de dienst AGA);
- de ontvangst van inkomstgegevens vanuit de FOD Financiën;
- een heraansluiting;
- de ontvangst van een inspectieverslag;
- een vraag tot actualisering vanwege de Dienst Vreemdelingenzaken (zie punt 3.6.1.).

³⁸ Voor een volledig overzicht van de nationaliteiten, zie annex

³⁹ In 2016 kan de dienst AFA bijvoorbeeld een beslissing die het nam in 2014 herzien op basis van inkomensgegevens die het in 2016 ontvangt.

Op het geheel van aanvragen die gebeurden in 2015 en waarvoor reeds een beslissing werd genomen, maakte 9% reeds het voorwerp uit van herziening. Er dient opgemerkt dat het percentage herzieningen lijkt af te nemen doorheen de tijd.

Tabel 9. Aantal herzieningen, aanvraagjaren 2013 - 2016

Aanvragen in	2013		2014		2015		2016	
<i>Dossiers met een herziening</i>	517	15%	547	13%	437	9%	77	2%
<i>Dossiers met een beslissing</i>	3.433		4.152		4.614		4.113	

In geval van een annulering van de schrapping tot aansluiting wordt de beslissing tot herziening overgemaakt aan het sociaal verzekeringsfonds zodat de aansluiting opnieuw in orde kan worden gebracht. Daarnaast wordt de informatie ook overgemaakt aan de Dienst Vreemdelingenzaken, Famifed en aan de dienst AGA voor verdere opvolging.

3.5 Opvolging van de AFA-dossiers

Wanneer de dienst AFA na controle vaststelt dat er sprake is van een aansluiting zonder uitoefening van een zelfstandige activiteit vraagt die aan het sociale verzekeringsfonds om de aansluiting van de betrokken persoon te schrappen. De beslissingen tot schrapping van aansluiting worden overgemaakt aan de Dienst AGA van het RSVZ dat de mogelijkheid heeft om een administratieve geldboete toe te kennen. De beslissingen worden tevens aan de Dienst Vreemdelingenzaken en aan Famifed bezorgd zodat deze instellingen ze kunnen opvolgen. De bedoeling is om het op grond van de fictieve zelfstandige bezigheid verkregen verblijfsrecht in te trekken en de toegang tot de sociale rechten die aan het verblijfsrecht en/of de fictieve aansluiting werden ontleend, af te schaffen.

3.5.1 De dienst 'Administratieve geldboeten' (AGA) van het RSVZ

De dienst 'Administratieve geldboeten' (AGA) van het RSVZ beschikt over de mogelijkheid om een sanctie op te leggen aan de personen die een aansluitingsattest vragen aan een sociale verzekeringsfonds om een verblijfstitel van langer dan drie maanden te bekomen zonder een zelfstandige activiteit te starten⁴⁰. Er geldt eveneens een principe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor:

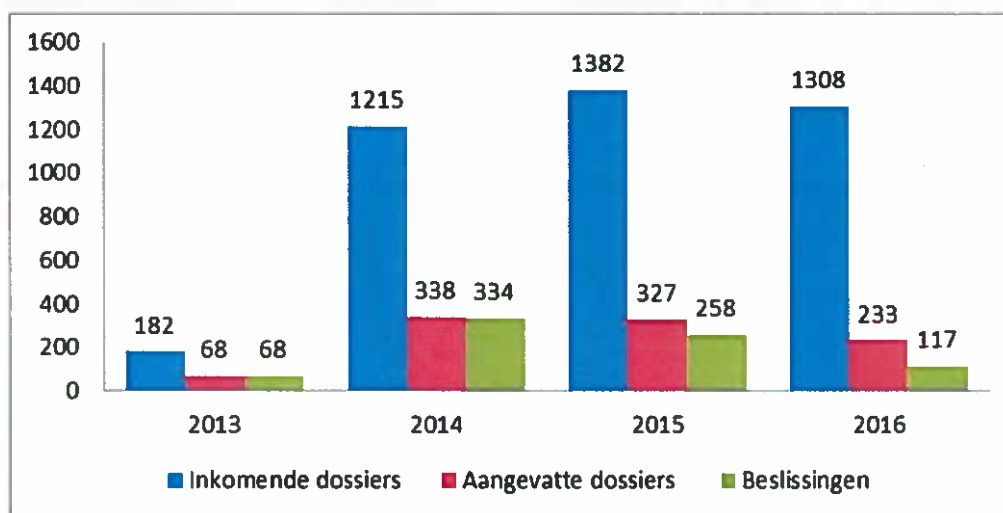
- de natuurlijke persoon die valselijk verklaard heeft door de pleger van de AFA-inbreuk geholpen te worden;
- de rechtspersoon die valselijk verklaard heeft dat de pleger van een AFA-inbreuk in zijn schoot een zelfstandige beroepsactiviteit uitoefent als werkend vennoot of als mandataris.

⁴⁰ Sinds de programmawet van 1 juli 2016 kan deze administratieve geldboete worden opgelegd aan *elke* persoon die een aansluitingsattest vraagt aan een sociale verzekeringsfonds om een verblijfstitel van langer dan drie maanden te bekomen zonder een zelfstandige activiteit te starten. Voordien kon de administratieve geldboete slechts worden opgelegd aan de personen die geen hoofdverblijfplaats hadden in België.

Sinds augustus 2015⁴¹ stemt de sanctie overeen met een geldboete ten belope van tweemaal de voorlopige bijdrage die een zelfstandige bij het begin van activiteit verschuldigd is, vermeerderd met een bedrag dat door het fonds afgehouden wordt voor de beheerskosten. Voor fictieve aansluitingen die gebeurden in het jaar 2017, bedraagt de sanctie dus twee maal 681,43 €, exclusief beheerskosten.

In 2016 werden, op de 1.308 dossiers m.b.t. tot een schrapping van aansluiting die door de dienst AFA aan de dienst AGA werden doorgestuurd, 233 procedures voor een administratieve geldboete (18 %) opgestart⁴². In 117 dossiers (50%) werd ook reeds een beslissing genomen⁴³.

Grafiek 2. Aantal inkomende AGA-dossiers, aantal opgestarte procedures en aantal genomen beslissingen, 2013 – 2016

Bron: RSVZ, dienst AGA (cijfers op 31/12/2015)

Het grote verschil tussen het aantal inkomende dossiers en het aantal opgestarte AGA-dossiers is grotendeels toe te schrijven aan de praktijk dat maar een AGA-dossier wordt geopend wanneer er een eerste bijdragebetaling gebeurde.

Er zijn vier mogelijke eindbeslissingen van een AGA-procedure:-

1. Het opleggen van de administratieve geldboete.;
2. Klassering : wanneer in de beslissingsfase blijkt dat er onterecht opgestart werd.;
3. Uitstel: wanneer een bepaald element, dat ingeroepen wordt in de verweermiddelen, in overweging genomen wordt door de dienst AGA. deze mogelijkheid is wettelijk voorzien (zie artikel 17 bis, § 2, lid 3 tot lid 9 van het KB nr. 38), maar tot op heden werd er voor

⁴¹ Programmawet van 10 augustus 2015

⁴² Dit betekent dat in 1.075 gevallen (1308 - 233) geen procedure werd opgestart. Cf. infra voor verdere toelichting bij de keuze aangaande de niet-opstart van de AGA-procedure.

⁴³ De vraag tot schrapping van de aansluiting door de dienst AFA leidt niet noodzakelijk tot de opstart van een AGA-procedure in de schoot van de dienst Administratieve Geldboetes. De procedure wordt maar opgestart wanneer blijkt dat er effectief sociale bijdragen werden betaald (cf. infra)

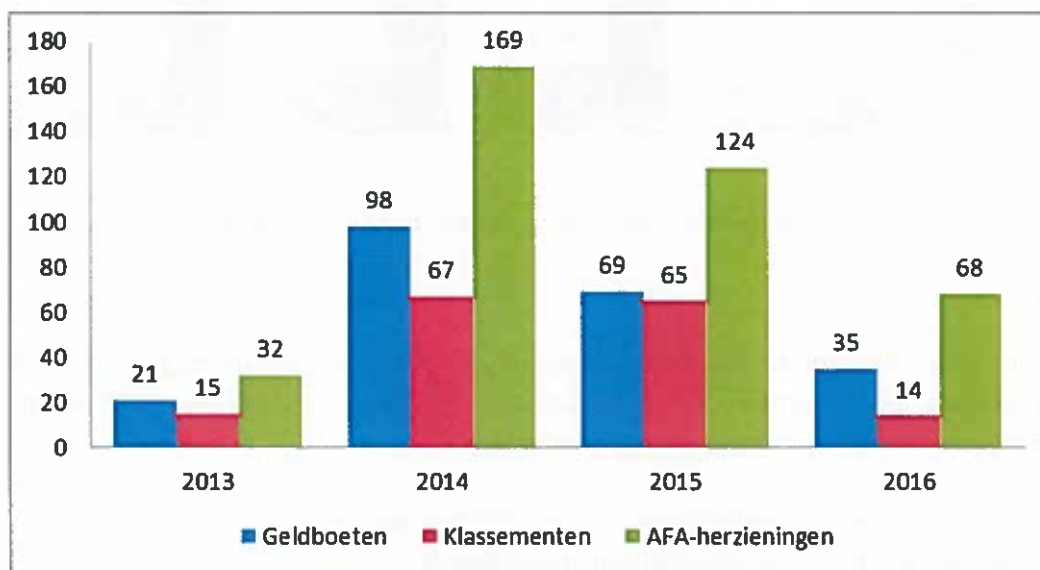
dit type van administratieve geldboete nog geen enkele beslissing met verlening van uitstel genomen ;

4. Herziening AFA: wanneer er een herziening komt door de dienst AFA op het moment dat de AGA-procedure reeds opgestart was. Het gebeurt namelijk heel regelmatig dat men pas na het ontvangen van de "notificatie" door de dienst AGA en na het ontvangen van het bericht van het SVF dat hun aansluiting effectief geschrapt werd, tot actie overgaan, en dan pas de gevraagde bewijzen van de werkelijke uitoefening van de beroepsactiviteit voorleggen.

Van de 117 dossiers die in 2016 door de dienst AGA werden afgesloten,

- hebben 35 dossiers geleid tot het opleggen van een geldboete;
- werden 14 dossiers geklasseerd omdat gebleken is dat het dossier ten onrechte was geopend;
- werden 68 dossiers afgesloten, omdat een AFA-herziening is gebeurd terwijl de AGA-procedure nog aan de gang was⁴⁴.

Grafiek 3. Aantal AGA-beslissingen volgens de aard van de beslissing, 2013-2016 (situatie op 31/12/2016)

Bron: RSVZ, dienst AGA (cijfers op 31/12/2015)

⁴⁴ Het gebeurt dat er door de dienst AFA een herziening gebeurt nadat de dienst AGA reeds een beslissing nam. In dit geval, kan het dossier dat bijvoorbeeld opgenomen werd als een beslissing 'boete' bij een vorige telling, opgenomen worden als een beslissing 'herziening AFA' in een recentere telling.

Tabel 10. Aantal AGA-beslissingen volgens de aard van de beslissing, 2013-2016 (situatie op 31/12/2016)

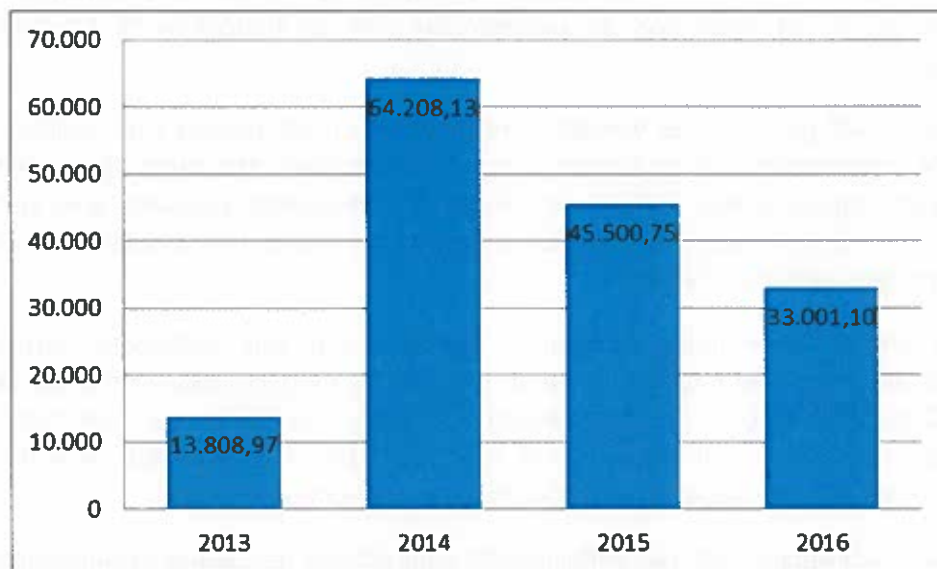
	2013		2014		2015		2016	
<i>Geldboeten</i>	21	31%	98	29%	69	27%	35	30%
<i>Klassementen</i>	15	22%	67	20%	65	25%	14	12%
<i>AFA-herzieningen</i>	32	47%	169	51%	124	48%	68	58%
Totaal	68	100%	334	100%	258	100%	117	100%

Bron: RSVZ, dienst AGA

Voor de AGA-dossiers die in 2015 opgestart werden, bedraagt het bedrag van de administratieve geldboeten die werden opgelegd 45.500,75 euro (cijfer op 31 december 2016).

De dienst AGA had tot 2016 geen zicht op de effectief geïnde bedragen. Sinds 2016, ontvangt de dienst via de sociale verzekeringsfondsen wel informatie met betrekking tot de inning van administratieve geldboetes in geval van fictieve aansluiting. Die zijn immers belast met de inning van de boetes. In het geval van een fictieve aansluiting zal het fonds, wanneer een administratieve geldboete wordt opgelegd, de reeds betaalde sociale bijdragen (die door de schrapping van de bijdragen onverschuldigd zijn geworden) aanwenden voor de 'betaling' van de boete. In 2016 bedroeg het bedrag van de geïnde geldboetes 56.209,64 EUR⁴⁵.

Grafiek 4. Bedrag van de opgelegde geldboeten, 2013 – 2016

Bron: RSVZ, dienst AGA

⁴⁵ Voor meer gedetailleerde informatie over de inning van administratieve geldboetes door de sociale verzekeringsfondsen, zie bijlage.

3.5.2 De Dienst Vreemdelingenzaken

Enkel de dienst Vreemdelingenzaken is bevoegd om de verblijfssituatie van personen in België te onderzoeken. Als de Dienst Vreemdelingenzaken door de dienst AFA op de hoogte wordt gebracht van een schrapping van aansluiting, onderzoekt deze het dossier van de betrokken persoon niet meteen. De Dienst start zijn onderzoek pas na een termijn van 2 tot 3 maanden, om zeker te zijn dat zijn onderzoek op de definitieve situatie van de betrokkene betrekking zal hebben en om zo herzieningen van deze beslissingen te vermijden. Op het einde van de termijn van 2 tot 3 maanden gaat de Dienst Vreemdelingenzaken over tot wat men noemt een 'verzending van onderzoek'. Zo wordt aan de persoon het recht gewaarborgd om te worden gehoord. Hij heeft dan de gelegenheid om bewijsstukken aan te brengen die zijn verblijfsrecht van meer dan drie maanden in België aantonen. Het kan bijvoorbeeld gaan om stukken die bewijzen dat men een beroepsactiviteit uitoefent (als werknemer of als zelfstandige) of over voldoende bestaansmiddelen beschikt (al dan niet via een derde) om niet ten laste van de Belgische sociale zekerheid te zijn.

Het onderzoek duurt 3 à 4 maanden. Indien de betrokkene niet antwoordt, gaat de Dienst Vreemdelingenzaken over tot de intrekking van zijn verblijfsrecht. Indien hij antwoordt, onderzoekt de Dienst Vreemdelingenzaken de aangebrachte bewijsstukken en neemt een beslissing tot intrekking of tot behoud van het verblijfsrecht.

In 2015 heeft de Dienst Vreemdelingenzaken het verblijfsrecht van 1.702 personen ingetrokken. Op die 1.702 intrekkingen, werden 374 dossiers opgestart op grond van de beslissingen tot schrapping die het RSVZ aan de Dienst Vreemdelingenzaken had bezorgd. Hierbij dient opgemerkt dat in dit cijfer ook de gezinsleden van de betrokken "EU-zelfstandigen" zijn opgenomen.

In 2016 is in 722 gevallen het verblijfsrecht ingetrokken als gevolg van de informatie die de dienst AFA overmaakte aan de Dienst Vreemdelingenzaken. Het dient daarbij wel opgemerkt dat het best mogelijk is dat, hoewel de aandacht op bepaalde dossiers werd getrokken naar aanleiding van de informatie die de dienst AFA overmaakte, het verblijfsrecht uiteindelijk op andere gronden werd ingetrokken.

Indien de Dienst Vreemdelingenzaken in de loop van zijn onderzoek verneemt dat de betrokkene steun van het OCMW ontvangt, heeft hij de mogelijkheid om het verblijfsrecht in te trekken. Deze intrekking is gerechtvaardigd, aangezien de EU-burger niet meer de vereiste voorwaarde vervult om een verblijfsrecht van meer dan drie maanden te verkrijgen, nl. de voorwaarde dat hij in zijn eigen levensonderhoud moet kunnen voorzien.

In geval van schrapping van het verblijfsrecht waarschuwt de Dienst Vreemdelingenzaken de gemeente waarbij de betrokkene is ingeschreven, zodat hij uit het vreemdelingenregister wordt geschrapt.

3.5.3 De OCMW's

Wanneer de Dienst Vreemdelingenzaken een beslissing neemt tot intrekking van het verblijfsrecht, verliest de betrokkene tevens het recht op maatschappelijke integratie. Er kan nog wel een recht op maatschappelijke hulp worden toegekend gedurende de periode van 30 dagen die voorzien is in het bevel tot verlaten van het grondgebied.

Als de belanghebbende bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen een beroep aantekent tegen de beslissing tot intrekking van het verblijfsrecht (RvV), kan hij eveneens het recht op maatschappelijke dienstverlening genieten tijdens de geldigheidsduur van de bijlage 35⁴⁶, die door de gemeente wordt afgeleverd in geval van beroep.

3.5.4 Famifed

De dienst AFA maakt de beslissing tot schrapping van een aansluiting eveneens over aan Famifed, dat instaat voor de toekenning van de kinderbijslag en de voorwaarden hiertoe controleert. Er is evenwel geen structureel samenwerkingsverband tussen de instelling en het RSVZ in het kader van de AFA-problematiek.

3.6 Samenwerking tussen de dienst AFA en andere instellingen

3.6.1 Vraag tot actualisering vanuit de Dienst Vreemdelingenzaken

De dienst AFA behandelt de aanvragen tot bijwerking van gegevens die van de Franstalige afdeling van de Dienst Vreemdelingenzaken⁴⁷ komen. In 2016 werden door de dienst AFA 1.731 aanvragen van dit type ontvangen. Die aanvragen hebben geleid tot 290 nieuwe AFA-opdrachten.

De actualisering die worden gedaan naar aanleiding van een vraag van de Dienst Vreemdelingenzaken betreffen:

- dossiers waarin door de dienst AFA een schrapping gebeurde maar waarin naar aanleiding van een email van de Dienst Vreemdelingenzaken een heraansluiting wordt vastgesteld en waarvoor er nog geen onderzoek naar de heraansluiting werd opgestart op basis van een automatisch waarschuwingsbericht;
- dossiers die aan de AFA-procedure ontsnapten omdat ze dateren van voor de inwerkingtreding van de nieuwe procedure in 2015;

⁴⁶ Bijzonder verblijfsdocument afgegeven door de gemeente na een negatieve verblijfsbeslissing, waarbij de betrokkene op het grondgebied mag verblijven in afwachting van een uitspraak van de Raad voor vreemdelingenbetwisting. Bij afgifte is het document 3 maanden geldig. Daarna wordt de bijlage 35 maandelijks door de gemeente verlengd, zolang de beroepsprocedure loopt.

Er dient opgemerkt dat de Dienst Vreemdelingenzaken in de omzendbrief van 30 augustus 2013 aan de gemeenten vraagt om vreemdelingen te schrappen uit het vreemdelingenregister of bevolkingsregister zodra DVZ een negatieve verblijfsbeslissing neemt, ook als er nog een schorsend beroep (met bijlage 35) is. Dit geldt voor nieuwe verblijfsbeslissingen en bijlages 35 vanaf 6 september 2013 (<http://www.agii.be/nieuws/schrapping-uit-vreemdelingen-of-bevolkingsregister-met-bijlage-35-toch-nog-ocmw-steun-en-andere>).

⁴⁷ Enkel de Franstalige kamer van de dienst Vreemdelingenzaken heeft een achterstand in de behandeling van dossiers. Zij liggen dan ook aan de oorsprong van de vragen tot actualisering.

- dossiers waarin door de dienst AFA een schrapping gebeurde maar waarvoor een nieuw onderzoek nodig is als gevolg van informatie en/of documenten die de betrokkene overmaakte aan de Dienst Vreemdelingenzaken naar aanleiding van het onderzoek van deze dienst in het kader van de eventuele toekenning van een verblijfsrecht. De Dienst Vreemdelingenzaken bezorgt de dienst AFA alle documenten die deze nodig heeft om te bepalen of een herziening van de beslissing noodzakelijk is.

Deze actualiseringen kunnen zowel een herziening betreffen als een bevestiging van de beslissing tot schrapping.

Tableau 11. Aantal emails verzonden door de Dienst Vreemdelingenzaken naar het RVSZ tussen 28/07/2015 en 06/02/2017

	Aantal emails
28/07/2015 – 31/11/2015	510
01/01/2016 – 13/09/2016 ⁴⁸	1.565
14/09/2016 – 31/12/2016	166
01/01/2017 – 06/02/2017	63
Total	2304

Bron : Dienst AFA, RSVZ

Tableau 12. Aantal nieuw geopende AFA-onderzoeken als gevolg van een email tot bijkomende informatie afkomstig van de Dienst Vreemdelingenzaken 2015 en 2016

	Aantal emails
2015	88
2016	290
Total	378

Bron : Dienst AFA, RSVZ

3.6.2 Samenwerkingsprocedure met de gemeenten

De gemeenten kunnen zich rechtstreeks tot de mailbox AFA richten indien een persoon zich voor een inschrijving in het Vreemdelingregister aanbiedt en zij merken dat er voor die persoon geen conform aansluitingsattest werd ontvangen via de daartoe voorziene informatiestromen⁴⁹. Tussen 1 januari en 3 maart 2017 werden in totaal 104 e-mails door de gemeenten naar de dienst AFA gestuurd.

⁴⁸ Op 13 september 2016 is er een vergadering geweest tussen de dienst AFA en de Dienst Vreemdelingenzaken. De procedure werd dan herzien, om het aantal e-mails te verminderen dat door de personeelsleden van de Dienst Vreemdelingenzaken aan de dossierbeheerders van de dienst AFA gestuurd werd.

⁴⁹ Bij het begin van de procedure vroegen sommige gemeenten of de documenten die door de betrokkene overhandigd werden, aanvaard konden worden. De gemeenten voegden de ontvangen documenten als bijlage toe. Het ging vaak om een eenvoudig document waaruit bleek dat de persoon bij het fonds was aangesloten.

Tabel 13. Aantal emails verzonden door de gemeenten

	Aantal emails
<i>Franstalige gemeenten</i>	19
<i>Nederlandstalige gemeenten</i>	85

Bron : Dienst AFA, RSVZ

Het ontbreken van het specifiek attest kan verschillende oorzaken hebben.

In de meeste gevallen blijkt dat de persoon eigenlijk nog geen aanvraag tot specifiek aansluitingsattest bij het sociale verzekeringsfonds indiende. Het gebeurt ook dat de betrokkene wel reeds een aanvraag deed maar nog geen ingevulde vragenlijst teruggestuurde naar het sociaal verzekeringsfonds waardoor deze laatste het aansluitingsattest nog niet heeft bezorgd aan de gemeente. Het gebeurt soms ook dat de betrokkenen nog niet als zelfstandige is opgenomen in het algemeen repertorium (ARZA).

In sommige gevallen blijkt echter dat het aansluitingsattest wel degelijk naar de gemeente werd gestuurd, maar niet ontvangen werd. De dienst AFA gaat dan na of het e-mailadres waar het document naartoe gestuurd werd, correct is en verzoekt het fonds om nogmaals het specifiek attest naar de gemeente te sturen.

Tot slot moet de dienst AFA kleine gemeenten soms aan de procedure herinneren omdat zij nog niet volledig vertrouwd zijn met de AFA-procedure.

4 Aandachtspunten en aanbevelingen

4.1 De AFA-procedure

4.1.1 Toepassing van de nieuwe procedure op het niveau van de gemeenten

De nieuwe procedure voor de afgifte van het specifieke aansluitingsattest werd in 2015 ingevoerd omdat er indicaties waren dat sommige gemeenten EU-burgers een verblijfsvergunning van meer dan drie maanden bleven verlenen op vertoon van een gewoon aansluitingsattest (en dus niet het specifieke).

Tot op heden lijkt er geen enkele controle te worden uitgevoerd om na te gaan of alle gemeenten een verblijfsrecht van meer dan drie maanden verlenen aan EU-burgers, enkel en alleen wanneer zij per email het correcte (specifieke) aansluitingsattest hebben ontvangen. Het zou daarom wenselijk zijn dat de FOD Binnenlandse zaken nagaat of de procedure voor het verlenen van een verblijfsrecht van meer dan drie maanden op basis van een specifiek aansluitingsattest wordt gerespecteerd in alle gemeenten. In dit kader zou het nuttig zijn dat de gemeenten zouden registreren in welke mate de toekenning van een lang verblijfsrecht effectief het gevolg is van de ontvangst van een specifiek aansluitingsattest. Als blijkt dat sommige gemeenten de vooropgestelde procedure niet volgen (door onwetendheid of per ongeluk) en een verblijfsrecht van meer dan drie maanden blijven toekennen in geval van afwezigheid van

het specifieke aansluitingsattest, dan zouden er maatregelen moeten worden genomen om dit probleem op te lossen.

4.1.2 Prioritering van de inkomende AFA-dossiers

Ondanks het prioriteringssysteem (i.c. de identificatie van de zogenoemde risicogevalen) dat door de dienst AFA werd ingevoerd, wordt in de meerderheid van de beslissingen overgegaan tot een behoud van aansluiting (80% tegenover 20%). De dienst AFA zet zijn inspanningen daarom voort om de risicodossiers sneller en beter te identificeren. De dienst werkt daarbij op verschillende sporen, gebruik makend van doorgedreven datamining.

Zo heeft de dienst AFA het initiatief genomen om een selectie van 41 dossiers diepgaander te onderzoeken over de gehele AFA-procedure, d.w.z. van hun verwerking op de dienst AFA tot aan de intrekking van het verblijfsrecht en het verlies van de OCMW-steun. Deze dossiers werden geselecteerd uit een lijst van 100 dossiers, afkomstig van de POD Maatschappelijke Integratie. Een van de doelstellingen van deze analyse is om eruit af te leiden welke punten bijkomend in aanmerking kunnen genomen worden om de prioritaire dossiers te bepalen. De resultaten zullen voorgesteld en besproken worden tijdens een aantal overlegmomenten met de Dienst Vreemdelingenzaken en de POD Maatschappelijke Integratie.

De dienst AFA gaat na of de procedure van datamining die werd opgestart in samenwerking met de OCMW's kan uitgebreid worden tot andere instellingen van sociale zekerheid, zoals het RIZIV of de RVA.

Verder analyseert de dienst AFA op dit moment 3.235 dossiers waarin in 2014 besloten werd tot het behoud van de aansluiting. Een eerste analyse van deze dossiers, leert dat de meerderheid (1.868 ofwel 58%) van de betrokken zelfstandigen hun zelfstandige activiteit verderzet. Ongeveer een derde (606 personen) van deze groep heeft voor 2014 echter geen inkomsten aangegeven⁵⁰.

Uit de eerste analyse blijkt dat bepaalde elementen (de omvang van de inkomsten, de duur van de zelfstandige activiteit) die a posteriori bekend worden, een teken kunnen zijn van een frauduleuze situatie. Bijgevolg zullen deze dossiers binnenkort het voorwerp uitmaken van een onderzoek van de dienst inspectie van het RSVZ, teneinde de relevantie van de beslissing tot behoud na te gaan.

⁵⁰ Bij de interpretatie van deze resultaten, mag men evenwel niet vergeten dat de beslissingen die door de dienst AFA genomen werden in 2014, betrekking kunnen hebben op aanvragen tot aansluiting die plaatsvonden vóór 2014 (2011, 2012 en 2013). De kruising van de gegevens werd echter enkel gemaakt op basis van de fiscale gegevens voor het jaar 2014. Daarom is het mogelijk dat in sommige dossiers er geen inkomen gekend is voor het jaar 2014, maar wel voor één of meerdere jaren voorgaand aan 2014 (2011, 2012 en / of 2013).

Tabel 14. Huidige situatie van de beslissingen genomen in 2014 (resultaat van datamining)⁵¹

Situatie	Aantal	%
Inkomsten (2014)	2.116	65,41%
Zonder inkomsten (2014)	1.119	34,59%
Totaal	3.235	100%
Zonder stopzetting	1.868	57,74%
<i>Zonder stopzetting + inkomsten (2014)</i>	1.262	39%
<i>Zonder stopzetting + zonder inkomsten (2014)</i>	606	18,7%
Met stopzetting	1.367	42,26%
<i>Stopzetting + inkomsten (2014)</i>	854	26,4%
<i>Stopzetting + zonder inkomsten (2014)</i>	513	15,86%
Totaal	3.235	100%

Bron: Dienst AFA, RSVZ, (cijfers tot maart 2017)

Het Comité moedigt de dienst AFA aan om de inspanningen die het levert om de procedures inzake de opsporing van frauduleuze aansluitingen en de prioritering van dossiers met behulp van datamining te verbeteren, onverwijld verder te zetten en dit in samenwerking met de andere betrokken actoren zoals de sociale verzekeringsfondsen, het RIZIV etc.

4.1.3 Heraansluitingen

Het gebeurt regelmatig dat een persoon wiens aansluiting geschrapt werd wegens de afwezigheid van de daadwerkelijke uitoefening van een zelfstandige activiteit, zich binnen een vrij korte termijn opnieuw als zelfstandige aansluit.

Van de 1.098 personen wiens aansluiting in 2016 werd geschrapt, sloten 204 zich opnieuw aan als zelfstandige (18,5%)

Tabel 15. Aantal heraansluitingen na een beslissing tot schrapping genomen in, 2014, 2015 of 2016

	2014		2015		2016	
<i>Schrappingen</i>	1.102		894		1.098	
<i>Heraansluitingen na schrapping</i> ⁵²	351	31,8%	269	30,1%	204	18,6%

Bron: Dienst AFA, RSVZ

⁵¹De statistieken moeten achteraf nog worden gevalideerd na de verificatie van de betrouwbaarheid van de gegevens. De resultaten van de datamining die door de dienst informatica van het RSVZ gebeurde voor wat betreft de beslissingen tot behoud van aansluiting die in 2014 werden genomen, zijn niet betrouwbaar. De dienst AFA heeft contact opgenomen met de dienst informatica met de vraag om de gegevens te verifiëren en te corrigeren.

⁵² wat ook het jaar van aansluiting is

De nieuwe aansluiting kan door de betrokkene gebruikt worden om tijdens het onderzoek dat de Dienst Vreemdelingenzaken voert met het oog op de intrekking of het behoud van het verblijfsrecht, alsnog de uitoefening van een zelfstandige activiteit te bewijzen.

Bij heraansluiting wordt door de betrokkene doorgaans geen specifiek aansluitingsattest gevraagd⁵³. Daardoor ontsnappen deze personen aan de gewoonlijke AFA-procedure. Hiervoor werd echter een oplossing gevonden dankzij de automatische waarschuwingsberichten. Wanneer de dienst AFA voor een bepaald individu reeds een beslissing tot schrapping van de aansluiting heeft genomen en deze persoon zich opnieuw aansluit, ontvangt de dienst automatisch een waarschuwingsbericht. Op die manier worden individuen die zich na schrapping opnieuw aansluiten, snel geïdentificeerd. Die dossiers worden vervolgens met voorrang behandeld.

Wanneer de betrokkene tijdens het onderzoek een nieuwe aansluiting bewijst dan neemt de Dienst Vreemdelingenzaken bovendien contact op met de dienst AFA om na te gaan of het niet (opnieuw) gaat om een fictieve aansluiting. Dit zorgt ervoor dat de nieuwe aansluiting geen nieuw element vormt in het onderzoek van het dossier door de Dienst Vreemdelingenzaken.

Om het hoge aantal heraansluitingen te vermijden, acht het Comité het niettemin wenselijk dat bekeken wordt of bijkomende voorwaarden kunnen worden opgelegd wanneer een persoon zich opnieuw aansluit nadat de dienst AFA eerder reeds een beslissing tot schrapping van een aansluiting nam.

4.2 Opvolging van de dossiers na de beslissing tot schrapping

4.2.1 Dienst Administratieve geldboeten

- Termijn van de AGA-procedure

De AGA-procedure kan ongeveer 6 tot 12 maanden in beslag nemen. Dit heeft verschillende redenen.

Zo is er de termijn van 1 maand voor het indienen van verweermiddelen door de betrokkene en de beperkte personeelsbezetting bij de dienst AGA. Bovendien voorziet de dienst AGA een voldoende lange doorlooptijd voor de dossiers omdat de eerste 3 maanden na het opstarten van een procedure voor administratieve geldboete de kans op herziening door de dienst AFA het grootst is. Soms gebeurt het immers dat geschrapte personen pas bewijzen leveren van de uitoefening van hun zelfstandige activiteit nadat ze de notificatie van de dienst AGA hebben ontvangen waarin hun wordt meegedeeld dat zij een administratieve geldboete wegens fictieve aansluiting riskeren, omdat zij zich aangesloten hebben zonder een werkelijke beroepsbezigheid aan te vatten. Hun dossier moet dan herzien worden door de dienst AFA. De daling van het aantal herzieningen die lijkt te zijn ingezet bij de dienst AFA zou echter wel een vermindering van het aantal herzieningen moeten toelaten in de schoot van de dienst AGA.

⁵³ Immers, aangezien hun dossier nog in onderzoek is door de Dienst Vreemdelingenzaken, zijn zij nog steeds (voorlopig) ingeschreven in het verblijfsregister en hebben zij geen nieuwe, specifiek aansluitingsattest nodig.

Daarnaast is er ook een zekere tijdspanne vereist voor het nemen van de eigenlijke beslissing door de dienst AGA, die gemotiveerd moet zijn en minstens 1 stavingsstuk moet bevatten⁵⁴.

Het Comité meent dat men de doorlooptijd van de AGA-dossiers zou kunnen verkorten wanneer de dienst zich voor de motivering voor het opleggen van de administratieve geldboete zou baseren op de motivering die aan de basis lag van de AFA-beslissing⁵⁵. Dit zou het AGA-onderzoek sterk kunnen vereenvoudigen. De dienst AGA dient dan immers niet langer de stavingsstukken samen te stellen. Deze werkwijze veronderstelt echter wel dat het voor de dienst AGA voldoende duidelijk is op welke gronden er door de dienst AFA werd overgegaan tot de schrapping van een aansluiting.

- Selectie van de dossiers

In de praktijk leidt niet elk verzoek tot schrapping van de aansluiting door de dienst AFA per definitie tot de opstart van een procedure voor administratieve geldboete (AGA) door de dienst AGA. Deze procedure wordt immers slechts opgestart wanneer blijkt dat sociale bijdragen betaald werden⁵⁶. Op die manier wil men er voor zorgen dat de opstart van een procedure tot invordering van de geldboete zo vaak mogelijk resulteert in de effectieve inning ervan. Als de persoon reeds sociale zekerheidsbijdragen heeft betaald, is het immers mogelijk om die betaalde bijdragen aan te wenden in het kader van de invordering van de administratieve geldboete.

De niet actieve-invordering van administratieve geldboeten kan echter een aansporing tot fraude vormen voor personen die onrechtmatig een verblijfsrecht van meer dan drie maanden en/of sociale voordelen trachten te krijgen en die zich realiseren dat er hen geen sanctie wordt opgelegd als gevolg van hun fictieve aansluiting. Het aanwenden van de reeds betaalde sociale bijdragen voor de betaling van de administratieve geldboete, vermindert bovendien de afschrikkende karakter van de boete.

Het Comité stelt daarom voor om bij de behandeling van de AGA-dossiers niet langer rekening te houden met het feit of al dan niet reeds sociale bijdragen werden betaald. Dit zou het werk van de dienst AGA vereenvoudigen en meer boetes zouden kunnen worden opgelegd. Wellicht is het in dit kader wel aangewezen om sommige aspecten van de AGA procedures te herbekijken.

Er dient te worden opgemerkt dat een actieve invordering van de AGA-boetes door de fondsen evenwel moeilijk blijft. Sterker nog, als gevolg van de schrapping van de aansluiting, beschikken de fondsen niet per definitie nog over het juiste adres van de betrokken persoon. Bovendien zal

⁵⁴ Zie artikel 17 ter, lid 3 van het K.B.nr. 38, dat bepaalt :

Deze beslissing vermeldt het bedrag van de geldboete en is met redenen omkleed. Deze beslissing wordt bij een ter post aangetekend schrijven meegedeeld aan de betrokken zelfstandige. Deze mededeling bevat eveneens een afschrift van de stukken die de toepassing van de administratieve geldboete staven, alsmede een verzoek tot betaling van de administratieve geldboete.

⁵⁵ Eventueel kan de AFA-beslissing als stavingstuk aan het AGA-dossier worden toegevoegd. Het gaat hier om een mededeling aan het sociaal verzekeringsfonds (vraag tot schrapping van de aansluiting). De dienst AFA communiceert inderdaad niet rechtsreeks met de betrokkene.

⁵⁶ Notulen van de werkgroep 'Sociale fraude' van 22 maart 2016 (N160322)

de actieve invordering van een boete (zonder dat dit samen kan gebeuren met de inning van een bijdrageschuld, vermits deze nooit aanwezig zal zijn bij een schrapping van de aansluiting) een kostprijs hebben die de fondsen in rekening zullen brengen wanneer zij de kosten/baten van een eventuele actieve invordering moeten inschatten. Wellicht moet dit geval per geval gebeuren om onnodige kosten te vermijden.

- Solidaire aansprakelijkheid

Sinds 1 juli 2016 bestaat er een principe⁵⁷ van een hoofdelijke aansprakelijkheid voor :

- de natuurlijke persoon die valselyk verklaard heeft door de pleger van de AFA -inbreuk geholpen te worden;
- de rechtspersoon die valselyk verklaard heeft dat de pleger van een AFA-inbreuk in zijn schoot een zelfstandige beroepsactiviteit uitoefent als werkend vennoot of als mandataris.

Voor wat betreft de fictieve aansluitingen die zijn gebeurd vanaf 1 juli 2016, zal de dienst AGA de betrokkenen er in de toekomst op wijzen dat zij hoofdelijke aansprakelijkheid zijn voor hun helper of werkend vennoot wanneer deze een administratieve geldboete wegens fictieve aansluiting opgelegd krijgen. De bedoeling is om op die manier de invordering van administratieve boetes die zijn opgelegd naar aanleiding van een fictieve aansluiting, te vergemakkelijken.

Er moet echter worden opgemerkt dat de hoofdelijke aansprakelijkheid alleen kan worden opgelegd wanneer de natuurlijke persoon zijn helper, of de rechtspersoon zijn werkend vennoot effectief als dusdanig heeft erkend⁵⁸. Er moet daarom voor gezorgd worden dat er een erkenning als helper of werkend vennoot gebeurt, bij voorkeur op het moment van aansluiting⁵⁹. In dit kader zou de dienst AFA de betrokkene in de vragenlijst die hem wordt bezorgd, kunnen vragen om een document te bezorgen waarin de geholpene of de vennootschap hem erkent als helper of werkend vennoot.

De invoering van een elektronisch aandelenboek zal wellicht de (h)erkenning van werkend vennoten in de toekomst vergemakkelijken.

- Invoering van het principe van schuldvergelijking

Een mogelijk piste om de administratieve geldboetes beter te kunnen innen, is de uitbreiding tot het sociaal statuut der zelfstandigen van het principe van sociale schuldvergelijking dat sinds kort bestaat ten voordele van de RSZ.

⁵⁷ Programmawet van 1 juli 2016

⁵⁸ Als gevolg van de schrapping, heeft de betrokkene niet langer de hoedanigheid van helper of werkend vennoot. Hoewel de solidaire aansprakelijkheid een maatregel van openbare orde is, wordt hij niet toegepast in deze gevallen. De programmawet van 1 juli 2016 voorziet echter de invoering van de solidaire aansprakelijkheid voor elke natuurlijke persoon die valselyk heeft verklaard (...)"

⁵⁹ De geholpen zelfstandige of de rechtspersoon moet hierover dus een soort verklaring afleggen

In december 2016⁶⁰ werd met name het principe van schuldvergelijking ten voordele van de RSZ toegevoegd aan de fiscale schuldvergelijking die reeds bestaat sinds december 2004. Sindsdien kan elk bedrag dat de sociale zekerheid of de Federale Overheidsdienst Financiën moet uitkeren of terugbetalen aan een individu onder bepaalde voorwaarden worden aangewend om schulden van de betrokkene aan te zuiveren.

Het Comité onderstreept evenwel dat men bij een uitbreiding van het principe van sociale schuldvergelijking naar het sociaal statuut rekening moet houden met de nieuwe berekeningswijze van de sociale bijdragen. Er moet vooral vermeden worden dat de bijkomende sociale bijdragen die betaald werden om een reserve aan te leggen, bijvoorbeeld niet wordt toegewezen aan een schuld bij de fiscus.

- Proactieve informatieverstrekking

Om het ontradend karakter van de administratieve geldboete te versterken, raadt het Comité aan om zowel in de vragenlijst die wordt voorgelegd naar aanleiding van de aanvraag tot het bekomen van een specifieke aansluitingsattest, als in de vragen om bewijsstukken die de dienst AFA verstuurt in het kader van zijn onderzoek, een vermelding (of minstens een voetnoot) te voorzien die i) wijst op het risico van administratieve geldboetes voor personen die zich aansluiten zonder een zelfstandige activiteit uit te oefenen en ii) waarin wordt gesteld dat er een hoofdelijke aansprakelijkheid voorzien is tussen de geholpene/de vennootschap en de fictief aangesloten helper/werkend vennoot voor de betaling van deze administratieve geldboete.

4.2.2 Andere instellingen

Men stelt vast dat de beslissing tot schrapping van een aansluiting als zelfstandige niet altijd (meteen) leidt tot de intrekking van het verblijfsrecht en de sociale voordelen die hieruit voortvloeien. Dit heeft meerder oorzaken.

In de eerste plaats hebben de dossiers bij de Dienst Vreemdelingenzaken een relatief lange doorlooptijd. Er is ongeveer een tijdspanne van een jaar tussen de beslissing tot schrapping van een aansluiting door de dienst AFA en de volledige verwerking van dat dossier door de Dienst Vreemdelingenzaken met het oog op de intrekking van het verblijfsrecht.⁶¹ Dit heeft twee concrete gevolgen.

Eenzijds kan de betrokkene tijdens die tijdspanne op een onrechtmatig wijze sociale en fiscale voordelen blijven genieten. Zolang het verblijfsrecht door de Dienst Vreemdelingenzaken niet werd ingetrokken, kunnen zij bijvoorbeeld OCMW-steun blijven genieten, zelfs indien de aansluiting als zelfstandige die hen toeliet dit verblijfsrecht te verkrijgen, ingetrokken werd.

⁶⁰ Artikel 34 van de wet van 20 december 2016 houdende diverse bepalingen inzake zaken:

"Elke som die aan een persoon moet worden teruggegeven of betaald door de Federale Overheidsdienst Financiën of door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, kan zonder formaliteit en naar keuze van de bevoegde ambtenaar worden aangewend ter betaling van de door deze persoon verschuldigde sommen waarvan de inning en de invordering, door of krachtens een bepaling met kracht van wet, worden verzekerd door de Federale Overheidsdienst Financiën of door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.."

⁶¹ Dit is in het bijzonder zo voor wat betreft de Franstalige afdeling van de Dienst Vreemdelingenzaken die het grootst aantal dossiers behandelt.

Anderzijds biedt de lange doorlooptijd de gelegenheid tot een heraansluiting om de uitoefening van een zelfstandige activiteit te bewijzen. De betrokkene wiens aansluiting eerder geschrapt was, zal dan terug als zelfstandige geregistreerd zijn op het moment van behandeling van zijn dossier door de dienst Vreemdelingenzaken.

Op dit ogenblik wordt de beslissing tot schrapping van de aansluiting enkel aan de Dienst Vreemdelingenzaken meegedeeld. Het zou nuttig kunnen zijn om deze beslissing in de toekomst tevens rechtstreeks aan de gemeenten mee te delen. De gemeenten zorgen immers voor de inschrijving in het bevolkingsregister en staan in voor de toekenning van het leefloon (en daarmee samenhangende voorzieningen). Ze zouden dus over deze informatie moeten beschikken.

Bovendien blijkt ook dat sommige gemeenten de betrokkene niet onmiddellijk uit het vreemdelingenregister schrappen, na de ontvangst van de beslissing tot intrekking van het verblijfsrecht van de Dienst Vreemdelingenzaken. In dat geval blijven de personen een verblijfsrecht en/of sociale voordelen genieten, ondanks de beslissing van de Dienst Vreemdelingenzaken. De tijdige en correcte opvolging van de beslissing van de Dienst Vreemdelingenzaken door de gemeenten, zou moeten gecontroleerd worden.

4.3 Versterking van de samenwerking tussen het RSVZ, de Dienst Vreemdelingenzaken en de POD Maatschappelijke Integratie

De dienst AFA van het RSVZ, de Dienst Vreemdelingenzaken en de POD MI spelen alle drie een belangrijke rol in het kader van de AFA-procedure. Recent hebben zij besloten hun samenwerking te versterken.

Op dit ogenblik vinden regelmatig overlegvergaderingen plaats tussen het RSVZ, de Dienst Vreemdelingenzaken en de POD Maatschappelijke Integratie, om te onderzoeken hoe men de problematiek van personen die naar ons land komen met het oog op het verkrijgen van maatschappelijke dienstverlening (zoals OCMW-steun, kinderbijslag), het hoofd kan bieden. In de loop van hun werkzaamheden werden reeds verschillende verbeteringen aangebracht:

- Instellen van een gegevensstroom tussen OCMW en RSVZ;
- Verbetering van het prioriteringssysteem;
- Betere controle van de heraansluitingen.

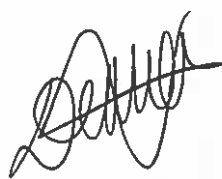
Deze drie instellingen voeren gezamenlijke analyses uit met betrekking tot deze afgesloten dossiers met het oog op een verbetering van de AFA-procedure. Het gaat met name om een grondige analyse van 41 gevallen geselecteerd op basis van een data kruising met de POD Maatschappelijke Integratie alsook een verder onderzoek van de dossiers die in 2014 werden afgesloten met een beslissing tot behoud van aansluiting maar waarvoor geen inkomsten werden aangegeven voor 2014 (zie hierboven).

Bovendien willen de Dienst AFA en de Dienst Vreemdelingenzaken, naast deze analyses, ook informatie uitwisselen over EU-burgers die voor een zeer korte periode als zelfstandige aansluiten en die een specifiek aansluitingsattest aanvragen. Het gaat om personen die de

effectiviteit van hun zelfstandige activiteit kunnen aantonen maar die hun aansluiting snel stopzetten. De effectieve maar kortstondige uitoefening van de activiteit kan een oneigenlijke manier zijn om een verblijfsrecht van meer dan drie maanden te bekomen. Men wil dan ook nagaan op welke manier het verblijfsrecht van deze individuen kan ingetrokken worden.

De nauwere samenwerking tussen de verschillende instellingen is volgens het Comité een positieve en noodzakelijke evolutie in de strijd tegen de fictieve aansluitingen. Het meent dan ook dan alle initiatieven die bijdragen tot beter overleg en een betere, meer gestructureerde informatie- en gegevensuitwisseling, moeten aangemoedigd worden.

Namens het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen, op 28 september 2017:

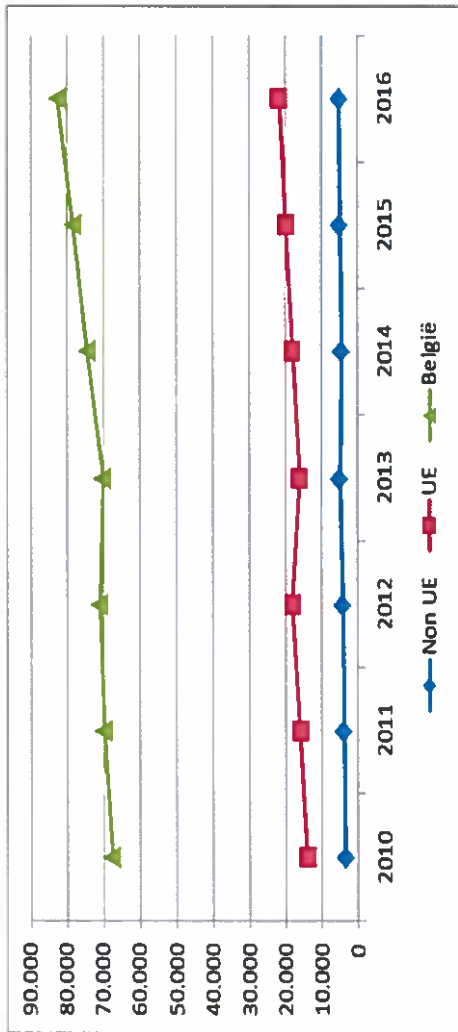
Veerle DE MAESSCHALCK,
Secretaris

Jan STEVERLYNCK,
Voorzitter

Bijlage I

Grafiek 5. Evolutie van het aantal startende zelfstandigen per nationaliteit, 2011-2016

Bron: Dienst Statistieken RSVZ

Tabel 16. Aantal startende zelfstandigen per nationaliteit, 2011-2016

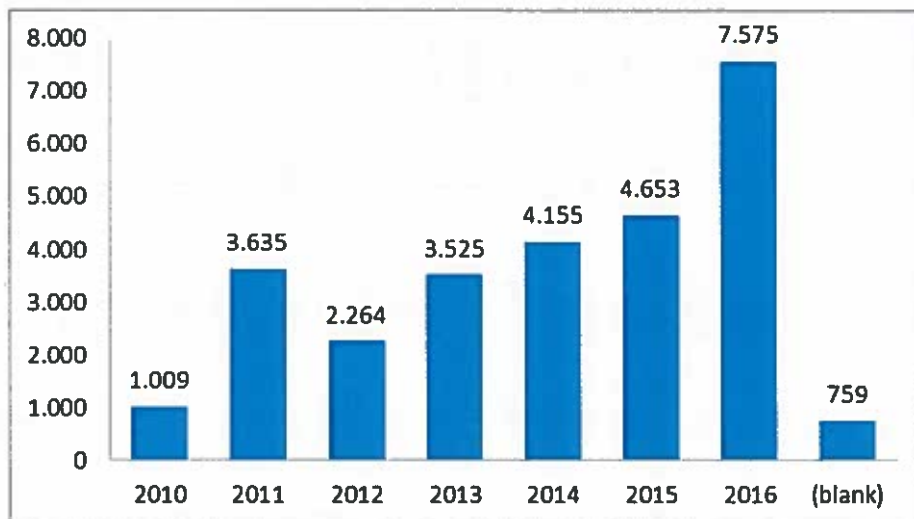
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Belg	67.616	69.883	70.998	70.075	74.417	78.380	82.437
UE	14.020	15.963	18.152	16.049	17.985	19.830	21.626
Niet-UE	3.396	3.876	4.091	4.935	4.442	4.990	5.132
Total	85.032	89.722	93.241	91.059	96.844	103.200	109.195
	80%	78%	76%	77%	77%	76%	75%
	4%	4%	4%	5%	5%	5%	5%
	16%	18%	19%	18%	19%	19%	20%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Bron: Dienst Statistieken RSVZ

Tabel 17. Aantal startende zelfstandigen per nationaliteit, UE, 2011-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Duitsland	297	276	333	275	318	317	307
Oostenrijk	12	26	20	16	22	33	24
Bulgarije	2.367	2.537	2.801	2.184	2.099	2.133	2.256
Cyprus	4	7	2	7	9	8	5
Kroatië	2	6	7	11	46	46	55
Denemarken	29	28	25	30	30	25	27
Spanje	266	320	420	513	668	736	733
Estland	6	5	5	3	10	13	7
Finland	16	22	17	16	16	12	18
Frankrijk	1.410	1.528	1.531	1.631	1.818	1.934	1.883
Griekenland	97	133	199	189	235	242	258
Hongarije	82	114	129	101	158	136	159
Ierland	34	56	54	55	59	40	54
Italië	983	1.022	1.061	1.090	1.289	1.350	1.340
Lefland	33	41	34	37	41	31	38
Litouwen	50	52	41	54	46	51	61
Luxemburg	26	23	26	29	34	44	44
Malta	4	4	2	2	3	0	2
Nederland	1.692	1.688	1.819	1.725	1.978	2.066	2.204
Polen	1.793	1.801	1.860	1.572	1.615	1.609	1.573
Portugal	640	636	861	805	963	1.226	1.223
Tsjechië	28	32	38	30	32	27	36
Roemenië	3.704	5.158	6.416	5.325	6.071	7.314	8.843
Verenigd Koninkrijk	328	311	310	250	309	319	356
Slowakije	80	81	100	72	68	56	68
Slovenië	7	11	10	4	8	14	10
Zweden	30	45	31	23	40	48	42
Totaal	14.020	15.963	18.152	16.049	17.985	19.830	21.626

Grafiek 6. Aantal inkomende dossiers bij de dienst AFA, 2010-2016

Bron: AFA-bestand, RSVZ

Tabel 18. Aantal inkomende aanvragen bij de dienst AFA naar nationaliteit, 2015 et 2016

	2015		2016	
<i>België</i>	3	0%	7	0%
<i>Oostenrijk</i>	3	0%	3	0%
<i>Bulgarije</i>	725	16%	757	10%
<i>Cyprus</i>	2	0%	0	0%
<i>Tsjechië</i>	4	0%	6	0%
<i>Duitsland</i>	36	1%	48	1%
<i>Denemarken</i>	0	0%	7	0%
<i>Estland</i>	2	0%	4	0%
<i>Griekenland</i>	42	1%	68	1%
<i>Spanje</i>	155	3%	199	3%
<i>Finland</i>	1	0%	4	0%
<i>Frankrijk</i>	122	3%	298	4%
<i>Kroatië</i>	21	0%	36	0%
<i>Hongarije</i>	29	1%	39	1%
<i>Ierland</i>	2	0%	8	0%
<i>Italië</i>	130	3%	256	3%
<i>Litouwen</i>	14	0%	13	0%
<i>Luxemburg</i>	1	0%	2	0%
<i>Letland</i>	6	0%	7	0%
<i>Malta</i>	0	0%	1	0%
<i>Nederland</i>	222	5%	295	4%
<i>Polen</i>	278	6%	393	5%
<i>Portugal</i>	212	5%	450	6%
<i>Roemenië</i>	2.399	53%	4.386	58%
<i>Zweden</i>	8	0%	9	0%
<i>Slovenië</i>	2	0%	1	0%
<i>Slovakije</i>	23	1%	29	0%
<i>Verenigd Koninkrijk</i>	49	1%	93	1%
<i>Niet EU</i>	76	2%	145	2%
<i>Niet bekend</i>	0	0%	4	0%
Totaal	4.567	100%	7.568	100%

Bron: Register van de dienst AFA, RSVZ

Tabel 19. Aantal beslissingen tot behoud en schrapping van aansluiting volgens hoedanigheid, 2011-2016

	2011		2013		2014		2016	
	Behoud	Schrapping	Behoud	Schrapping	Behoud	Schrapping	Behoud	Schrapping
<i>Eenmanszaak</i>	75	17%	447	19%	491	14%	674	16%
<i>Werkend vennoot</i>	284	65%	1291	56%	1.912	56%	2.350	57%
<i>Helper</i>	33	8%	240	10%	555	16%	693	17%
<i>Mandataris</i>	46	11%	338	15%	474	14%	382	9%
Total	438	100%	2.316	100%	3.432	100%	4.099	100%
			891	100%	1036	100%	1.105	100%
							61	6%
								240
								714
								90
								8%
								65%
								22%
								6%

Bron : Dienst AFA, RSVZ (cijfers gelden tot maart 2017)

Tabel 20. Verdeling van het aantal geschrapte aansluitingen naar nationaliteit, aanvraagjaren 2015 en 2016

Jaar van aanvraag	2015		2016	
<i>België</i>				
<i>Oostenrijk</i>				
<i>Bulgarije</i>	156	16%	76	10%
<i>Cyprus</i>				
<i>Tsjechische Republiek</i>	3	0%	1	0%
<i>Duitsland</i>	5	1%	2	0%
<i>Denemarken</i>				
<i>Estland</i>				
<i>Griekenland</i>	5	1%	3	0%
<i>Spanje</i>	33	3%	18	2%
<i>Finland</i>				
<i>Frankrijk</i>	9	1%	11	1%
<i>Kroatië</i>	4	0%	3	0%
<i>Hongarije</i>	10	1%	5	1%
<i>Ierland</i>			1	0%
<i>Italië</i>	18	2%	24	3%
<i>Litouwen</i>	2	0%	1	0%
<i>Luxemburg</i>				
<i>Letland</i>	2	0%		
<i>Malta</i>				
<i>Nederland</i>	27	3%	18	2%
<i>Polen</i>	17	2%	19	2%
<i>Portugal</i>	36	4%	33	4%
<i>Roemenië</i>	602	63%	546	70%
<i>Zweden</i>	2	0%	1	0%
<i>Slovenië</i>				
<i>Slovakije</i>	7	1%		
<i>Verenigd Koninkrijk</i>	13	1%	10	1%
<i>Niet EU</i>	10	1%	8	1%
<i>Niet bekend</i>	0	0%	1	0%
Totaal	961	100%	781	100%

Bron: Register van de dienst AFA, RSVZ

Bijlage II. Tewerkstelling in het kader van maatschappelijke dienstverlening

Tewerkstelling is een van de instrumenten die wordt gebruikt, zowel in het kader van het recht op maatschappelijke integratie als in het kader van het recht op maatschappelijke hulp, de tewerkstelling. Er bestaan verschillende tewerkstellingsmaatregelen.

In bepaalde gevallen wordt het OCMW gesubsidieerd als werkgever of begeleider:

- Tewerkstelling met toepassing van artikel 60, § 7, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
- Verhoogde toelage van de federale overheid aan de OCMW's voor de tewerkstelling met toepassing van artikel 60, § 7, wanneer de persoon ter beschikking wordt gesteld van initiatieven in de sociale economie;
- Tewerkstelling met toepassing van artikel 61 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

In andere gevallen komt het OCMW financieel tegemoet in de kosten die zijn verbonden aan de inschakeling van de rechthebbende in het beroepsleven:

- Activaplan;
- Sociale inschakelingsinitiatieven (SINE);
- Doorstromingsprogramma's;
- Invoeginterim;
- Partnerschapsovereenkomsten.

In 2016 genoten 1826 onderdanen van de Europese Unie een tewerkstelling in België. Onder hen genoten er 1791 het recht op maatschappelijke integratie, terwijl er 35 het recht op maatschappelijke hulp genoten.

Tabel 1. Aantal onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie (buiten België) die een tewerkstelling genieten (totaal), 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Recht op maatschappelijke integratie</i>	1.813	1.816	1.784	1.892	1.911	1.791
<i>Recht op maatschappelijke hulp</i>	91	64	62	64	54	35
Totaal	1904	1880	1846	1956	1965	1826

Bron: POD Maatschappelijke Integratie

Bij een tewerkstelling overeenkomstig artikel 60 § 7, biedt het OCMW aan een persoon een betrekking aan teneinde hem opnieuw te integreren in de arbeidswereld en in het stelsel van de sociale zekerheid. In dit geval is het OCMW de juridische werkgever. Het stelt de persoon tewerk in zijn diensten of stelt hem ter beschikking van een andere werkgever. De federale openbare overheid subsidieert het OCMW voor de volledige duur van de tewerkstelling. Bovendien is het OCMW vrijgesteld van patronale bijdragen.

In 2016 hebben 1.687 onderdanen van de Europese Unie een tewerkstelling via artikel 60 § 7 in België genoten. Onder hen genoten er 1.654 het recht op maatschappelijke integratie, terwijl er 33 het recht op maatschappelijke hulp genoten.

Tabel 2. Aantal rechthebbenden op maatschappelijke integratie die een tewerkstelling via artikel 60 § 7 genieten en onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie (buiten België), 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Recht op maatschappelijke integratie</i>	1683	1657	1631	1709	1730	1654
<i>Recht op maatschappelijke hulp</i>	87	57	59	58	50	33
Totaal	1770	1714	1690	1767	1780	1687

Bron: POD Maatschappelijke Integratie

In 2016 hebben 1.687 onderdanen van de Europese Unie een tewerkstelling genoten dankzij een andere maatregel dan artikel 60 § 7 in België. Onder hen genoten er 178 het recht op maatschappelijke integratie, terwijl er 3 het recht op maatschappelijke hulp genoten.

Tabel 3. Aantal rechthebbenden op maatschappelijke integratie die een tewerkstelling 'andere activeringen' genieten, en onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie (buiten België), 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Recht op maatschappelijke integratie</i>	198	240	238	300	264	178
<i>Recht op maatschappelijke hulp</i>	6	8	4	12	6	3
Totaal	204	248	242	312	270	181

Bron: POD Maatschappelijke Integratie

Gemiddelde duur van toekenning van een tewerkstelling

De gemiddelde duur van toekenning per jaar van een tewerkstelling is ongeveer 190 dagen. Deze gemiddelde duur van toekenning per jaar geldt tevens voor de tewerkstellingen artikel 60 § 7. De gemiddelde duur van toekenning van de andere activeringen is iets korter (ongeveer 150 dagen).

Tabel 4. Gemiddelde duur van toekenning van een tewerkstelling (totaal) voor de onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie (buiten België), 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Recht op maatschappelijke integratie</i>	199	196	198	193	194	178
<i>Recht op maatschappelijke hulp</i>	172	224	178	206	175	164

Bron: POD Maatschappelijke Integratie

Tabel 5. Gemiddelde duur van toekenning van een tewerkstelling artikel 60 §7 voor de onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie (buiten België), 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Recht op maatschappelijke integratie</i>	198	194	195	190	192	176
<i>Recht op maatschappelijke hulp</i>	174	227	175	203	178	154

Bron: POD Maatschappelijke Integratie

Tabel 6. Gemiddelde duur van toekenning van een tewerkstelling 'andere activeringen' voor de onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie (buiten België), 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Recht op maatschappelijke integratie</i>	198	148	149	135	148	153
<i>Recht op maatschappelijke hulp</i>	91	179	175	119	96	214

Bron: POD Maatschappelijke Integratie

Situatie in juni 2016

De tabel hieronder toont het aantal onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie die het recht op maatschappelijke integratie of maatschappelijke hulp genoten in juni 2016.

Tabel 7. Aantal buitenlanders EU die het recht op maatschappelijke integratie of maatschappelijke hulp genieten, juni 2016

	LL/ELL	Tewerkstelling (totaal)	Artikel 60 §7	Andere activeringen
<i>Recht op maatschappelijke integratie</i>	9870	1118	1035	92
<i>Recht op maatschappelijke hulp</i>	373	20	18	2